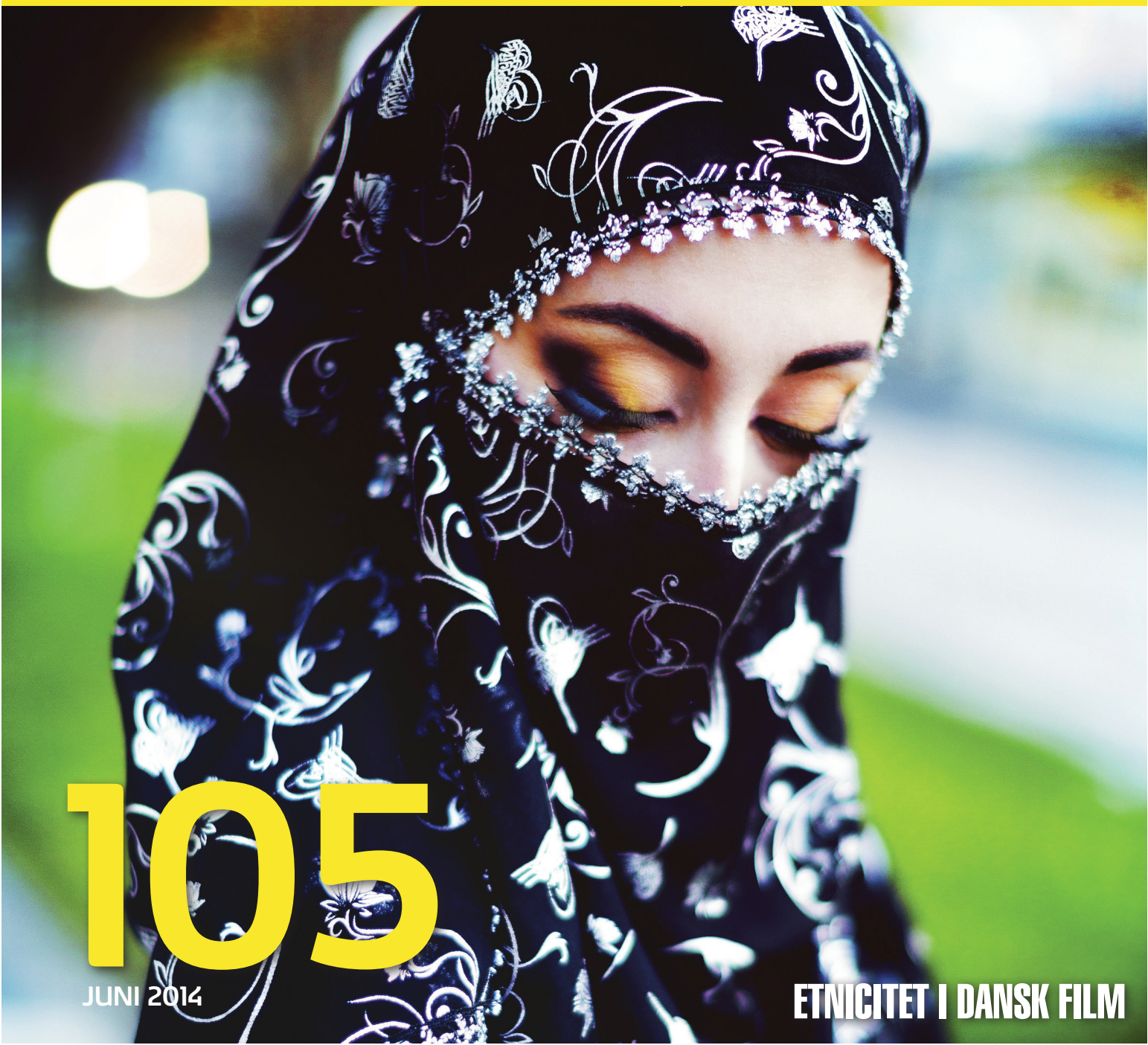

CUT

105

JUNI 2014

ETNICITET I DANSK FILM

CUT #105

Redaktion

ANNE HØJGAARD CHRISTIANSEN - Høng Gymnasium og HF
IBEN ENGBERG - Hvidovre Gymnasium
NEEL SCHUCANY - Roskilde Handelsskole
SØREN FALGAARD - Stenhus Gymnasium og HF
LONE ANDERSEN - Københavns Åbne Gymnasium – på orlov
CHRISTINE BOAS DABELSTEEN - Nørre Gymnasium – på orlov

Skribenter i dette nummer

HEIDI PHILIPSEN - Lektor i medievidenskab & leder af Knowledge Lab
PERNILLE ØRBÆK LARSEN - Cand. mag i film og medievidenskab
SØREN FALGAARD - Stenhus Gymnasium og HF
SOLVEIG THORNBORG - Leder af Salaam filmfestival/ Salaam Film & Dialog
ANNE HØJGAARD CHRISTIANSEN - Høng Gymnasium og HF
SØREN JAKOBSEN - Odsherreds Gymnasium
HENNING BØTNER HANSEN - Frederikshavns Gymnasium og HF
ULRIK KRAPPER - Leder Station Next
HANS OLUF SCHOU - Vib Gymnasium og HF
SIFF RYTTER - Dronninglund Gymnasium

Deadline for CUT #106

25. august 2014

Produktion

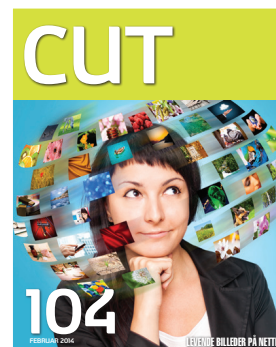
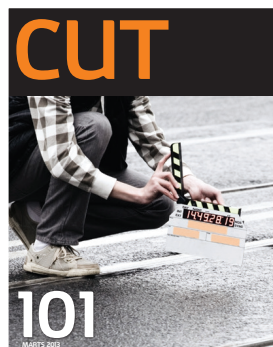
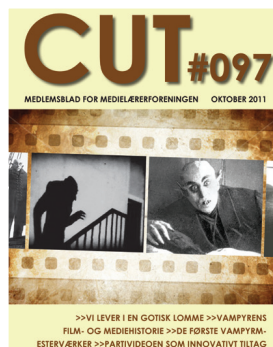
LAYOUT - Lyndsay Jensen
PRINT - Laser Tryk, Århus

Bestyrelse

HENNING BØTNER HANSEN - Frederikshavn Gymnasium og hf
(Formand, fagligt forum)
CLAUS SCHEUER-LARSEN - Odense Tekniske Skole (Kursus)
SØREN JAKOBSEN - Odsherreds Gymnasium (medlemsregistrering,
kasserer og kursus)
NEEL SCHUCANY - Roskilde Handelsskole (medlemsregistrering,
Pædagogisk samarbejdsudvalg, CUT)
METTE WOLFHAGEN LINNEBJERG - Sct. Knuds Gymnasium
(sekretær, fagligt forum)
IBEN ENGBERG - Hvidovre Gymnasium (CUT og Pædagogisk
samarbejdsudvalg)
MIKAEL HØJER - Favrskov Gymnasium (Kursus)

Annoncering i CUT

PRISER 1 SIDE - 1000,- kr. ½ side - 550,- kr.
KONTAKT - Medlemsregistrering og CUT : neel@schucany.dk eller
jakobsensoeren@mail.tele.dk

POV- “Michael – har du glemt, hvor du kommer fra eller hvad?” og hvad vil det egentlig sige at komme fra?

Fenar Ahmads spillefilms-debut *Ækte vare* fik premiere d. 8. maj i de danske biografteatre og er en film, der handler om rapperen Michael, spillet af Gilli fra rapkollektivet B.O.C. Michael drømmer om at slå igennem med sin musik, og filmen følger ham og hans småkriminelle venner i Brøndby Strand, og de konflikter der opstår, da han møder Apollo, som indvier Michael i musikverdens søde liv med fester og damer, og hans venner begynder at betvivle Michaels venskab. Filmen *Ækte vare* indskrives sig i den sparsomme række af danske film, der bl.a. handler om kultur og etnicitet. Selvom det ikke bare er en indvandrerfilm, der handler om indvandrere, kan man ud fra traileren fornemme, at det indgår som et element i filmen. Har du glemt, hvor du kommer fra, råbes der efter hovedpersonen, Michael i filmen, og det at komme fra handler ikke om hudfarve eller etnicitet, men om opvækst og venskaber, fremhæver Fenar Ahmad til DR-kultur. Filmen får mange roser med på vejen bl.a. af Filmselskabet, som giver den 5 stjerner med den begrundelse, at den emmer af nerve, umiddelbarhed og hjerteblod.

Lad os håbe, at filmens gode intentioner og efter sigende fantastiske lydtæppe vil afspejle sig i billetsalget, og folk vil følge anmeldernes mange anbefalinger og se

filmen i biografen, for generelt må man bare sige, at cocktailen etnicitet og dansk film sædvanligvis ikke er nogen sællert, når man vil lokke danskerne i biografen. Ærgerligt, men ikke desto mindre sandt.

CUT redaktionen sætter i dette nummer fokus på etnicitet i danske film i håb om at kunne inspirere til at arbejde videre med et relevant og vedkommende område i dansk film og være med til at drøfte nogle af de problematikker i klasserummet, som artiklerne rejser. Lektor Heidi Philipsen fra SDU indleder med en længere artikel, hvor hun på baggrund af replikker fra film, der omhandler fremmedhed, har forsket i den diskurs filmene indgår i, når replikkerne genbruges på det tertiære niveau i mediekredsløbet. Pernille Ørbæk Larsen, som har skrevet speciale om etnicitet i danske og tyske film, fremhæver nogle interessante forskelle imellem instruktørers behandling af etniske minoriteter i deres film. Desuden byder dette nummer af CUT på artikler fra foreningens medlemmer; interview med dokumentaristen Kasia Köhler Larsen, omtaler af filmfestivals, eksempel på et undervisningsforløb om etnicitet og anbefalinger af film til brug i undervisningen.

Foruden de mange artikler inden for vores tema, er dette nummer skelsættende, idet vores fag-

konsulent Hans Oluf Schou har skrevet sin sidste klumme her i bladet. Fra CUT redaktionen vil vi gerne sige tak for de mange gode år og ikke mindst de mange artikler, som Hans Oluf har bidraget med. De har gjort, at vi medlemmer altid har følt os velinformeret om mediefagets status og retning. Foreningens formand, Henning Bøtner Hansen, gør sidst i bladet status over Hans Olufs mangedårige virke som fagkonsulent.

At vi lever i en foranderlig verden, må vi også sande i redaktionen, for vi har siden sidste nummer måttet sige farvel til to medlemmer. Mads Skrubbeltrang har efter mange år i CUT valgt nye udfordringer. Redaktionen vil gerne sige tak for Mads' indsats og de mange inspirerende artikler, han har leveret til bladet. Ligeledes har Helle Juul Lassen valgt at trække sig. Det blev til et intenst år i redaktionen – tak for det, men vi håber selvfølgelig, at Helle en gang i fremtiden vil have lyst og tid til at være med i redaktionen igen. Til gengæld har CUT redaktionen fået to nye medlemmer. Iben Engberg fra Hvidovre Gymnasium og Søren Falgaard fra Stenhus Gymnasium. Det er vi meget glade for, så bladet kan fortsætte med samme frekvens som tidligere.

Redaktionen

**"A Stunning Descent
Into Hell On Earth"**

Time Out

A FILM BY NICOLAS WINDING REFN
PUSHER

SOUNDTRACK AVAILABLE ON MCA CD
FEATURING WHITE ZOMBIE,
THE PRISONER, BLEEDER,
PETER DINKEL, KAT-O
AND MANY MORE

Heidi Philipsen
fra Syddansk
Universitet, Lektor
i medievidenskab
& leder af
Knowledge Lab

HEY FRANKE, MIN VEN, HØRER DU TIL I MEDIEUNDERVISNINGEN?

I artiklen "Hey Franke, min ven, hører du til i medieundervisningen?" lokaliserer jeg figurer og replikker i danske film, der direkte eller indirekte omhandler etniske mindretal og fremmede. Jeg analyserer, hvad de signalerer om fremmedhed og fremmedhad. Og jeg spørger en række danskere, om de kender og måske selv bruger replikkerne fx. fra Pusher-filmene. Det gør de, ifølge min undersøgelse, og dermed influerer både de og filmene på den generelle holdning til og omtale af fremmede i Danmark. Når danske film på den måde bliver en slags holdningsmarkører, er det interessant, at de formidler ret stereotype billeder af fx indvandrere. Det er sigende for dansk film fra 1990'erne og frem, at andre etniciteter primært er blevet brugt som 'ufarlige' biroller i voldsfilm og komedier og derfor mangler seriøse sidestykker.

De fleste ved, at den danske spillefilm *Pusher* (1996) indeholder kendte og flittigt citerede replikker, som fx: "Hey Franke, min ven" og "Du skulder mig penge, Franke". Det er den eks-jugoslaviske indvandrer og skuespiller, Zlatko Buric (1953-), der første gang fremsagde replikkerne, da han spillede figuren Milo; og de udgør i sig selv en del af den massive omtale, som *Pusher*-filmene startede. Siden har den klæbet til Buric' brand og levet sit helt eget liv i dét, man kan kalde for "det tertiære niveau i mediekredsløbet" (Fiske 1987). Replikker som "Hey Franke, min ven" influerer nemlig på den omtale eller såkaldte diskurs, vi forbinder med både dansk film og etniske minoriteter i Danmark, da de udsender signaler om begge disse felter. Jeg har undersøgt hvordan, blandt i en spørgeskemaundersøgelse. Netop Franke-replikken er, selv mange år efter sin debut, så velkendt, at en radioreporter – blandt mange andre – indforstået bruger den i flæng og skaber genkendelighed og opmærksomhed omkring sine udtalelser.

Under cykelløbet Tour de France i 2011, hvor feltet af cykelryttere er nået til tourens første rigtige bjergetape, udbryder en radorapporter nemlig euforisk, da den luxemburgske cykelrytter, Fränk Schleck, er gået i udbrud: "Franke!". Langt de fleste lyttere vil fluks genkende, hvilken reference til en anden medietekst, han derved medtænker. I artiklen vil jeg med danske filmeksempler illustrere, at selv dansk fiktion, der ikke har etnicitet som tema, udsender markante signaler herom for eksempel via rappe replikker, kitschede karakterer, humor eller vold. Jeg udpeger, hvordan disse elementer fra fiktionsfilm farver vores opfattelse af fremmedhed. Hvorfor bliver Hassan fra Max Pinlig, Milo fra *Pusher* og andre etniske karakterer ofte fremstillet i et komisk lys? Hvorfor skildres de lettere karikeret som indvandrere, der ikke taler

ordentlig dansk? Og hvorfor vises de i visse film som kriminelle, som taxichauffører eller som nogen, der ikke går i skole? For underholdningens skyld selvfølgelig. Men også dén influerer billedet af indvandrere og præger den danske kultur.

Jeg har i bogen *Indvandrerens i dansk litteratur og film* (2013) – som denne artikel er en 'tvilling' til – arbejdet med fem kendte, danske fiktionsspillefilm: *Pusher* (1996, Nikolas Winding Refn), *Festen* (1998, Thomas Vinterberg), *Fighter* (2007, Natasha Arthy) og *Max Pinlig* samt *Max Pinlig II: Sidste skrig* (2008, 2011, Lotte Svendsen). Denne artikel i CUT udgør en kort version af kapitlet, hvorfor de mere uddybede analyser vil kunne læses i selve bogen.

UFARLIGE BIOLLER

I de fem valgte film kommunikerer replikker vedrørende bl.a. etniske mindretal effektivt ud til især det yngre danske publikum. I fire af filmene tematiseres etnicitet via bioller, hvilket er det typiske billede af dansk films forhold til emnet. Mens *Fighter* adskiller sig, da vi her ser en tyrkisk 2. generationsindvandrer som hovedfiguren, hvis konflikter filmen tematisk er opbygget omkring. Jeg har foretaget tematiske filmanalyser af de fem nævnte film. De kan alle fem betragtes som relativt 'brede' film, der gerne vil kommunikere med et publikum via en fængende fortælling. Ser vi bort fra *Fighter*, har de også ramt et – set i en dansk optik – forholdsvis stort publikum. Men hvorfor har *Fighter* solgt færrest billetter, selvom det er en yderst vellykket og vedkommende film. Forklaringerne er sikkert flere. Men én kunne være, at dens fortælling er centreret omkring indvandrer-pigen Aicha. De resterende fem film har derimod udelukkende andre etniciteter i bioller. Desuden er *Fighter* et forholdsvis alvorligt drama uden at være voldelig som *Pusher* eller sætte fremmedtematikken i en komedieramme, som begge Max Pinlig film gør. I *Festen* er humoren anvendt nærmest farceagtigt i relation til etniciteten i filmen, men den balanceres imidlertid af et mere seriøst dansk familiedrama.

At gøre ikke-danskerne til bificurer i filmene er mere forsigtig strategi rent publikumsmæssigt, idet man ikke eller kun i mindre grad risikerer at støde nogen. Film, hvor man vover at gøre de etniske minoriteter til hovedfigurer, som det for eksempel ses i *Fighter*, risikerer i højere grad at støde publikum eller holde dem væk. Disse mindre roller indgår desuden primært i komedier. Ikke mindst voldskomедier og andre typer æstetiseret vold har præget dansk film de sidste årtier. Vi ser det for eksempel i film som *I Kina spiser de hunde* (2001) og *Blinkende lygter* (2001). Vi oplever det også komedieklædt i *Max Pinlig*, hvor Max's bedste ven, Hassan, i en birolle, er skildret som en lettere karikeret 2. generationsindvandrer. Danske fiktionsspilefilm, der har fremmedhed som primært emne, og som behandler det seriøst, kan tælles på en god håndfuld (f.eks. *Arthys Fighter* og *Triers Manderley*, 2005 samt *MGP Missionen*, 2013). Hvordan skal vi nu opfatte denne ubalance? Som berøringsangst eller fordomsrytteri?

Som en forsigtig måde at omgå tabuømme temaer på? *MGP Missionen* illustrerede jo meget godt (fx med Informations omtale af DFIs afslag på filmen), hvor hed en debat en film med et indvandrer-relateret emne kan skabe.

Fokus i mine filmanalyser er, hvilke identitetsbilleder og -konflikter filmene formidler i forhold til etniske minoriteter og andre fremmede. Hvilken rolle spiller humoren i formidlingen af de fremmede? Og hvilke signaler formidler filmene, som kan indvirke på diskurserne i mediekredsløbet og dermed i den danske kultur? I medieterminologien anvendes begrebet "det tertiære niveau i mediekredsløbet" om den afsmittning, som medierne har på daglig tale, talk of the town, altså de ting vi siger til hinanden, ud fra det vi læser, ser og hører fra medietekster (Fiske 1987: 118). Andre medieforskere har betegnet dette som "word of mouth" eller i den moderne digitale udgave "word of mouse", det vil sige vores kommentarer via computerens mus på for eksempel sociale me-

dier (Sepstrup 2006). Især når film og tv bevæger sig ud på dette tertiære niveau, vil den folkelige diskurs blive påvirket. Fiske anskuer medietekster bredt som alle typer af tekster, der (idet han inddeler i primære, sekundære og tertiære tekster) influerer hinanden.

Når man lancerer en film som for eksempel Max Pinlig, er producenten naturligvis interesseret i, at danskerne går i biografen og køber billet til at se selve filmen (primær teksten). For at dette sker, er man både afhængig af, at folk møder andre tekster om teksten, for eksempel anmeldelser, artikler eller undervisningsmateriale, altså typer af tekster der refererer til filmen (sekundære tekster). Endelig er det uvurderligt for en films gennemslagskraft, at der er folk, der begynder at omtale filmen for eksempel i daglig tale, for eksempel i kommentarer på sociale medier (tertiære tekster). Hvis folk kender replikken "Hva' så Max, har du max problemer?" og medvirker til udbredelsen af denne på det tertiære niveau, vil det udgøre en stærk branding af Max Pinlig-konceptet. Dette niveau vedrører altså den diskurs i kulturen, som publikum medvirker til at danne. Jeg har med min spørgeskemaundersøgelse netop valgt at undersøge, om tre markante replikker (fra de udvalgte film) er nået ud i den tertiære del af mediekredsløbet, og i givet fald med hvilke signaler til følge. Jeg har spurgt et tilfældigt udsnit af danskere (mellem 10 og 65 år), om de har hørt eller har kendskab til tre signifikante replikker fra de film, jeg undersøger; og om de selv bruger dem. Jeg vender tilbage til resultaterne. Men først en indkredsning af, hvad en diskurs er.

ORD FARVER

Ordene, man bruger til at beskrive et emne, giver emnet farve. Allerede med betegnelsen "de fremmede" bekender jeg mig til en bestemt diskurs. Ved at bruge netop denne betegnelse anvender jeg en talemåde, der indikerer, at jeg forsøger at etablere

en relativt objektiv og videnskabelig diskurs, som holder sig fri af fordomme og anden nedsættende sprogbrug. Havde jeg for eksempel brugt ordet "negermænd", ville det have afgivet helt andre signaler her i 2014. Lille Bo kunne tillade sig at synge "negermand" i 1970'erne. Og i en dansk film som En kongelig affære (2012) kan man tillade sig at sige: "Bring negerdrengen ind", men dette skyldes, at historien kan dateres tilbage til 1770'erne. Diskurser er nemlig kontekst- og tidsafhængige. Begrebet "diskurs" defineres typisk som tale- og handlemåder. Oprindeligt stammer det fra sprogvidenskaben, men filosofen Michel Foucault anvendte det både bredere og meget præcist i sin analyse af den viden og magt, som diverse institutioner i samfundet bedriver i kraft af deres diskursive praksisser (Foucault 1972). Denne tilgang til begrebet har præget opfattelsen af diskurs siden og influeret den måde, man analyserer – ikke mindst medierne – ud fra.

VOLD, KITSCH, HUMOR OG FARLIGE FORHOLD

Det er en fordel at inddele danske fiktionsfilm – der signalerer noget om fremmedhed – i nogle kategorier. Sådant en kategorisering af danske fiktionsfilm, der tematiserer eller medtænker etniske minoriteter og andre fremmede, kunne, ifølge Mehmet Ümit Necef (2003), se ud som følger:

1) "Kitschificering", dvs. film hvor etniske mindretal fremstilles via karikerede karakterer. Her kunne man fx nævne: Festen (1998), Et rigtigt menneske (2001), Far til fire på japansk (2010) eller Max Pinlig I-II (2008, 2011). 2) "Æstetiseret vold", dvs. film, der er præget af vold og action, der er iscenesat på markante måder rent audiovisuelt. Her tjener Nordkraft (2005), Adams æbler (2005), I Kina spiser de hunde (2001) og Pusher (1996) som eksempler. Nogle af disse film vil naturligvis også kunne sortere under kategori 1, og i det hele taget må inddelingerne betragtes som havende flydende grænser. 3) "Irritations- og fascinationsmo-

ment" kalder Necef den tredje kategori. Den dækker over film, hvor tilskueren irriteres eller fascineres af iscenesættelsen af farlige (par)forhold, og jeg finder titlen "farlige forhold" mere rammende. Her er især *Fighter* og *MGP Missionen* gode eksempler.

Ovenstående er ikke på nogen måde udtømmende, men tjener blot som eksempler, øjenåbnere og muligheder for at tematisere undervisning med afsæt i tendensudpegningerne.

REPLIKKER DER HÆNGER VED

"Hey, Franke min ven" – fra filmen *Pusher* – blev en meget udbredt filmreplik, der stadig lever sit eget liv og klæber sig positivt til skuespilleren Zlatko Burics image. Han har udnyttet denne effekt i de reklamer, han efterfølgende medvirkede i og også bragte ud på det tertiære niveau i mediekredsløbet godt hjulpet på vej af de konnotationer, seerne forbandt ham og Franke-replikken med fra *Pusher*-filmene. Mange forbinder Buric med humor, selvironi og lune. Buric er født og også uddannet som skuespiller i Kroatien, men er nu dansk statsborger.

Replikken "Hey, Franke min ven" fra *Pusher*, hvad signalerer den om figuren Milo, som Buric spiller i filmen? *Pusher* blev i 1996 en del af den såkaldte nye danske bølge af film, der abonnerede på realisme med en rå æstetik og tone, som distancerede sig fra socialrealismen, der dominerede dansk film

i 1970'erne og 1980'erne. Filmen rummede kreativitet og satte et markant aftryk på dansk filmhistorie. Denne succes – sammenholdt med Burics præstation – medvirker til, at replikken er gået over i mediehistorien og den dag i dag (jf. min undersøgelse) lever på det tertiære mediekredsniveau. Alle tre *Pusher*-film er instrueret af Nicolas Winding Refn. Den første film fra 1996 har den konfliktskabende narkohandler, Frank (Kim Bodnia), som dramaturgisk omdrejningspunkt. Den kan typebestemmes ud fra Necefs kategorier som æstetiseret vold og indeholder desuden såkaldt etnisk kitsch i form af Burics figur, Milo. Necef argumenterer for, at figuren Milo med sin kendte replik "Hey Franke, min ven" konnoterer en typisk udenlandsk sælgertype, "en pastiche over sælgeren, som i turistghettoen plager turisterne på gebrokkent engelsk" (Necef 2003: 176). Men hvad er dog dét for et signal at sende? Selvom karakteren Milo er karikeret fremstillet, så indgår den i et drama, ikke en komedie, og den influerer på den folkelige diskurs vedrørende etnicitet.

Af andre signaler, som Milos replik udsender, kan også nævnes, at det er et forlorent udsagn, idet publikum erfarer i løbet af filmen, at Milo er en serbisk særdeles voldelig narkobagmand. Han har ingen venner og skildres som én, der gør alt for egen vindings skyld. Når han derfor siger "Franke, min ven" signalerer hans ord, at han er utroværdig og falsk. I det samlede balanceregnskab i *Pusher* blev resten af karaktererne imidlertid fremstillet omtrent lige så egoistiske og utroværdige som Milo, hvorfor det er klart, at det er et betændt narkomiljø, som består både af forlorne danskere, serbere og mange andre nationaliteter, der skildres.

Når en cykelreporter i 2011 vælger at bruge den intertekstuelle reference "Franke" om Fränk Schleck, er det nok ikke for at kaste et racistisk lys på den luxembourgske rytter, ej heller forbinde ham med vold og narko, endsige epo! Der er tale om en reporter, der signalerer, at han kan sin filmhistorie, og at han har humor og formår at differentiere sin diskurs fra

andre reporteres. Men samtidig vidner sådan et replikkenbrug også om, at fængende replikker fra betydningsfulde film vil blive husket og sætte tydelige aftryk på den folkelige danske diskurs, selvom replikken har sit udspring i filmunderholdningsbranchen.

HVAD SIGER DANSKERNE?

Hvor store aftryk Pusher-replikkerne – og andre – har afsat, det kan min spørgeskemaundersøgelse give en ide om. Jeg undersøgte, hvor mange i aldersgrupperne 10-20 år, 20-40 år og 40-65 år, der kendte replikkerne: a) "Hva' så Max, har du max problemer?" (Max Pinlig), b) "Hey Franke, min ven" (Pusher) og c) "Er du så en kristen mand fra et kristent land?" (Fighter). Respondenterne skulle besvare, om de kendte disse replikker; hvorfra de kendte dem; og hvad de forbandt dem med?

Der tegner sig et billede af, at Max-replikken er mest kendt (på tværs af aldersgrupper, selvom det er et ungdomskoncept, den stammer fra). Den er således nået ud i mediekredsløbet, og undersøgelsen viser også, at stort set alle, der kender replikken, også kan finde på at bruge den selv over for venner og bekendte. Den bruges mest i en kærlig og humoristisk mening på tværs af aldersskel. For eksempel skriver en respondent på 37 år: "Ja, vi har tit max problemer hjemme hos os, den sætning bruger både jeg og mine børn (10 og 13)". Andre skriver, at de forbinder replikken med stereotype fremstillinger af etnicitet i dansk film. Nogle respondenter har således et relativt reflekteret blik på, at der er tale om karakterer, der skildret meget stereotype og mindre nuancerede

karakterer end i virkeligheden, mens andre forekommer mere ukritiske ved blot at bringe replikken videre i mediekredsløbet uden at medtænke dens konnotationer.

Replik b) fra Pusher er også ret udbredt ifølge denne undersøgelse. Størst er udbredelsen blandt de 20-40 årige. Og igen tegner der sig et billede af, at kender man replikken, kan man også finde på at bruge den selv (også her 16 år efter filmens debut). "Jeg tror stort set ikke, jeg kender et menneske, udover min mor måske, som ikke har fyret "Franke-replikken" af i en eller anden form. Så ja, jeg har da ved flere lejligheder brugt den", skriver en respondent på 26 år. Han må have været 10 år, da Pusher havde debut, og det indikerer, at replikken har været stærkt udbredt i mange år og er vandret på tværs af generationer, der end ikke var unge selv, da filmen kom frem. Sjovt nok sætter "Hey Franke"-replikken gang i, at respondenterne tilføjer mange flere replikker, som de forbinder med Zlatko Buric-figuren: "Du skulder mig penge, Franke", nævner mange (den er fra Pusher II). Og én afslutter undersøgelsen med at skrive, at han selv er en "forbandadet jullænder". Respondenterne forbinder altså også Franke-replikkerne med humor og anvender dem selv kærligt rettet for at opretholde sociale relationer snarere end for at udtrykke en overbevisning om indvandrere (Fairclough 1992). Ingen skriver, at de bruger dem nedsættende om de fremmede i Danmark. Én respondent (på 39 år) indvender dog alligevel, at han har brugt replik b) en del selv. Men, fortsætter han, "jeg blev selv lidt træt af konnotationen af uhæmmet vold, som Refns film ofte har med sig". Altså tager han stilling til, hvad replikken diskursivt måtte konnotere om hans værdier.

GADENS SPROG

En anden deltager skriver som kommentar, at hun har hørt folk sige replikkerne fra Pusher mange gange, idet hun "gik i klasse med en fra Bosnien,

der hed Zlatko". Denne bosnier har altså måttet lægge ører til mange Franke-replikker og har måttet af-
finde sig med de konnotationer, der klæber til figuren. Når man beder folk i undersøgelsen indkredse, hvad
de forbinder replikken med, skriver de nemlig ord som "Narkomiljø", "Vold", "Vesterbro", "Nørrebro", "Gadens
sprog", "Mafia" og "Diskrimination". Desuden er flere respondenter inde på, at de forbinder denne replik med
begyndelsen på dansk films nye bølge midt i 1990'erne. Min undersøgelse viser, hvad angår replik b, billedet
af, at respondenterne både forbinder den med vold og udlændinge, men også humor. Replikken rummer en
dobbeltthed. Som denne respondent på 50 år er inde på, så bruges Franke-replikken typisk til at understrege
"en magtrelation humoristisk, slap af. Men der er som bekendt ingen grund til at slappe af". Dét, han her
udpeger, er, at den oprindelige betydning fra filmen har fået et twist ude i mediekredsløbet, således at man
ikke, når man siger den videre til andre, får filmkontekstens betydning – Milo karakterens truende adfærd
m.v. – helt med. Igen er det altså primært de sociale relationer, som diskursen vil influere.

Replik c), "Er du så en kristen mand fra et kristent land?", er så absolut den mindst kendte af replikkerne.
Dette hænger delvist sammen med, at filmen ikke er set af så mange. Men dog kan en udbredelse i me-
diekredsløbet sagtens være uafhængig af, om primærteksten er kendt. Det virker således ikke, som om rep-
likken har slagkraft eller humor nok til at blive kendt. Eller også er den diskursivt for krævende og kompleks
at huske eller viderebringe. I hvert fald skriver en respondent, der kender både replikken og filmen, at han
"forbinder citatet med et meget nuanceret blik på det at være indvandrepige/kvinde. Noget så sjældent som
en socialrealistisk teenagefilm med bullet time kung-fu". Hvis man bruger denne replik, vil man således enten
udtrykke sig negativt om danskernes religiøse forhold eller nuanceret om andre nationaliteters ditto. Og dét
fænger ikke – ifølge min undersøgelse.

ET MØNSTER UNDER UDVIKLING

Det rummer nok en pointe, at indvandrer-temaet og forekomsten af indvandrere faktisk indtil videre – i det samlede billede af dansk film – er størst i kortfilm, børnefilm, ungdomsfilm, voldsæstetiserede film og film med andre nationaliteter som bificurer. Dette betyder mindre farlige konnotationer og dermed mindre satsninger for filmselskaberne. Mønstret er dog også, som denne artikel har udpeget, ved at brydes. Flere film med ikke-danskere i hovedroller, i afsender-roller og med nuancerede etniske konflikter som drivkraft er dukket op de senere år. Karakterer, der er iscenesat som etnisk kitsch (f.eks. Milo, Gbotokai eller Hassan) kan endvidere betragtes som figurer, der ikke alene formidler noget om ikke-danske kulturer, men som også udgør klare kontraster til de fortrængende danskere. Både Gbotokai og Hassan er desuden eksempler på ædle vilde karakterer, der gennemskuer danskernes selvbedrag. Men samtidig fremstilles de også (især Hassan) som stærkt kitschificerede og kulturkonservative udgaver af udlændinge.

Aicha i *Fighter* er langt mere nuanceret skildret, og hun er samtidig hovedfiguren i en af de få danske film, der seriøst formidler temaet dansk kultur møder en anden kultur. Desværre blev *Fighter* set af et relativt lille publikum. Og replikken fra filmen, som jeg har undersøgt, viser sig umiddelbart for nuanceret og kompleks til at blive husket og ført videre ud i mediekredsløbet. Når Aicha i filmen lidt provokerende siger, at hun kommer fra Nørrebro, påpeger hun også behovet for at se iscenesættelser af karakterer i nye danske spillefilm, hvor deres hudfarve ikke forbindes med kitsch eller karikaturer.

Min undersøgelse viser, at deltagerne både forbinder replikkerne med etniske minoriteter, men også med humor. De anvender dem selv primært selskabeligt for at opretholde sociale relationer snarere end for at udtrykke en overbevisning om indvandrere. Ingen skriver, at de bruger dem nedsættende om de fremmede i Danmark. Men enkelte er dog bevidste om, at de måske samtidig også udøver en diskursiv praksis, der udsender signaler om etniske minoriteter. Altså tager enkelte – men dog ikke majoriteten – stilling til, hvad replikkernes udbredelse i mediekredsløbet diskursivt udtrykker om deres egne værdier.

Bevidsthed om signalerne eller ej, så udpeger min undersøgelse, mine filmanalyser og denne artikel, at der er grund til at interessere sig for fremstillingen af fremmede i danske fiktionsfilm som en farverig del af en folkelig diskurs og at inddrage dette aspekt - med kritisk stillingtagen for øje - i medieundersøgningen.

REFERENCER

- Fairclough, Norman (1992): *Discourse and Social Change*, Polity Press, Cambridge.
- Fiske, John (1987): *Television Culture*, Routledge, London.
- Foucault, Michel (1972): *The Archaeology of Knowledge*, Tavistock, London.
- Frank, Søren & Necef, Mehmet Ümit (2013) *Indvandrerens i dansk litteratur og film*, Forlaget Spring.
- Necef, Mehmet Ümit (2003): "De fremmede og Det Onde", i *Nationale spejlinger: Tendenser i ny dansk film*, Museum Tusculanum, København.
- Philipsen, Heidi (2010): "Creative Cross-media communication and concepts", i *Designing New Media*, Akademisk Forlag, Århus.
- Sepstrup, Preben (2006): *Tilrettelæggelse af information: Kommunikations og kampagneplanlægning*, Academica, København.

"Bullitttime" refererer til et Warner Brothers trademark og består af special effects i form af f.eks. slow motion, der er computergenererede og blandt andet brugt i computerspil (som Max Pain) samt i film (som *The Matrix*). Effektens titel refererer til, at tilskueren for eksempel ser en kugle blive skudt af, hvilket er en effekt, man kun kan skabe med computeren og ikke live action.

HVOR ER DE DANSKE MULTIKULTI-FILM?

Af Pernille Ørbæk Larsen, cand. mag. i Film – og Medievidenskab

Danske spillefilm er med til at reproducere fordomme om etniske minoriteter, idet de udelukkende fremstilles i stereotyper. Dette udleder en specialeafhandling fra København Universitet, som har sammenlignet danske indvandrerfilm med tyske såkaldte multikulti-film. Afhandlingen foreslår, at flere instruktører med anden etnisk baggrund i den danske filmbranche kan afhjælpe denne fremstilling. Derudover kan flere komedier også være en løsning på problemet, idet komedier har vist sig at være bedre til at nedbryde fordomme.

foråret 2012 afviste DFI at give støtte til børnefilmen MGP Missionen (2013) med udtalelsen om, at film med etniske minoriteter ikke er "salgbare i provinsen" (Information, 18.05.2012). Denne udtalelse skabte debat og polemik i filmbranchen og var samtidigt med til at puste live i racismedebatten. Faktummet er dog, at danske film med etniske minoriteter i væsentlige roller ikke sælger mange billetter i de danske biografer. Men spørgsmålet er, om det dårlige salgstal udelukkende skyldes det etniske cast? Specialeafhandlingen Film-iske fremmede (2014), som blev udfærdiget i kølvandet på debatten vedrørende DFI's udtalelse, har sammenlignet repræsentationen af etniske minoriteter i de danske film med de succesfulde tyske multikulti-film. Sammenligningen viser en langt mere nuanceret og mangfoldig fremstilling af etniske minoriteter i de tyske film, hvorimod dansk film har en tendens til udelukkende at fremstille stereotyper og reproducere fordomme. Det er ofte den kriminelle indvandrerstereotyp, som lever på kanten af samfundet, som tilskueren

fremstilles for og fokuset i de danske film er på det, som adskiller os frem for det, som forener os.

FLERE INSTRUKTØRER MED ANDEN ETNISK BAGGRUND

I tysk film er der sket en udvikling fra de såkaldte gæstearbejderfilm til, at filmene i dag behandler et mere multikulturelt samfund. Den tysk-tyrkiske instruktør Fatih Akin bliver set som en vigtig aktør i denne forbindelse, da han var med til at løse op for den tyske kulturelle identitet med filmen *Gegen die Wand* (2004) (Brockmann, Stephen (2010): *A Critical History of German Film*). Fatih Akin har i det hele taget haft stor succes med en række film, som blandt andet behandler etniske problemstillinger og også problematikker som kriminalitet, men i en kontekst, hvor kriminaliteten bliver koblet til filmens fortælling og aldrig til hudfarven. Fatih Akin skildrer altså et miljø, som han har direkte kendskab til og fremstiller karaktererne med en diversitet, som rækker ud over etniske stereotyper. Fælles for de tyske multikulti-film er, at de er instrueret af etniske minoriteter, som dermed tager udgangspunkt i egne erfaringer og dette kan være en af årsagerne til, at de formår at skabe en mere mangfoldig repræsentation.

I Danmark findes der meget få instruktører med anden etnisk baggrund. Man har derfor disku-

teret, om det vil være en idé, at indføre kvoter for at få flere etniske minoritetsinstruktører både foran og bag kameraet. Der er dog instanser, som er bekymret for, om man dermed kommer til at gå på kompromis med kvaliteten.

Danmark er, ifølge Eva Jørholt, lektor ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, generelt lysår efter resten af Europa på dette område, og hun ser skævheden som et udtryk for den generelle holdning, som hersker i Danmark i forhold til etniske minoriteter (Institutdag, 11.04.2013:). Eva Jørholt påpeger, at der generelt skal en holdningssændring til, før der sker en ændring i repræsentationen af etniske minoriteter. Men spørgsmålet er, hvor den skal komme fra?

KOMEDIER ER POPULÆRE

DFI's begrundelse for at afvise at give støtte til MGP Missionen, er måske uheldig, men i følge manuskriptforfatter Nikolaj Scherfig, som er tidligere filmkonsulent hos DFI, er den ikke desto mindre sand: "Film, som har indvandrere i hovedrollerne, eller som fortæller indvandrerhistorier, har enormt svært ved at ramme et dansk publikum – det ved jeg fra min tid som filmkonsulent. Danskere vil ikke rigtig se dem, og indvandrere vil heller ikke se dem. Det er ærgerligt, men det er, fordi der i Danmark endnu ikke er lavet film, som

gennembryder den mur" (Politiken, 20.05.2012). Støtten, som blev søgt til MGP Missionen, blev søgt igennem markedsordningen, der støtter film, som har et stort publikumspotentiale i forhold til målgruppen, hvilket erfaringerne har vist, at de såkaldte indvandrerfilm ikke har. Scherfig understreger dog også, at de dårlige salgstal ikke udelukkende skyldes castet. Han pointerer desuden, at de fleste film, der omhandler etniske minoriteter i Danmark, har været dramaer, hvorimod komedier er bedre til at nedbryde fordommene. Den tyske film *Almanya – Willkommen in Deutschland* af Yasemin Amdereli (2011) – er netop et eksempel på en succesfuld indvandrerkomedie, og i samme båd finder vi fx *Jalla! Jalla!* af Josef Fares (Sverige, 2000), eller *Bend it like Beckham* af Gurinder Chadha (Storbritannien, 2003). Dette er alle film, hvor der skabes venskaber og opstår møder på tværs af etnicitet og som sætter fokus på, at vi i bund og grund ikke er så forskellige, når det kommer til stykket. Fælles for disse film er også, at de er lavet af instruktører med minoritetsbaggrund.

MGP MISSIONEN

MGP Missionen har, på trods af udtalelsen fra DFI, alligevel fundet et publikum. Filmen solgte mere end 100.000 biografbilletter (kilde: DFI), hvilket er betydeligt flere end tidligere danske film med et etnisk cast, men stadig langt fra de 250.000 solgte billetter, som anses for en kommerciel succes. MGP Missionen handler om den unge pige Sawsan, som er fra en muslimsk indvandrerfamilie. Hun har et brændende ønske om at deltage i MGP, men får ikke lov af sine forældre. I stedet får Sawsan hjælp med at snige sig af sted af sin nye klassekammerat, Karl. Karl er netop flyttet fra et stærkt religiøst hjem i Nordjylland og til hovedstaden, hvor han begynder i en skole, hvor flertallet af eleverne er af anden etnisk oprindelse. Men her er det Karl, der er indvandrer. Filmen fremstiller den muslimske familie med stereotypiske træk, men også den nordjyske familie bliver stereotypificeret og det viser

sig, at der ikke er så stor forskel på holdninger og meninger hos de to familier. Denne fremstilling indikerer et skridt hen imod en anden repræsentation af etniske minoriteter, der ikke blot reproducerer de negative stereotyper. Selvom MGP Missionens instruktør Martin Miehe-Renard ikke har anden etnisk baggrund, kan MGP Missionen danne udgangspunkt for en mere mangfoldig repræsentation af etniske minoriteter. Filmen sætter fokus på ligheder frem for forskelle og er med til at nedbryde fordomme igennem de komiske scener. Hvis der tilmed også kommer flere etniske instruktører bag kameraet i den danske filmbranche, kan dette være et skridt hen imod en mere mangfoldig repræsentation af etniske minoriteter. Dette kan danne grobund for en produktion af danske multikulti-film, som forhåbentlig også kan tiltrække et større publikum.

LEVENDE BILLEDER

nu med flere

LEVENDE BILLEDER

Grundbog til mediefag, der dækker fagets kerne stof

Levende billeder iBog® gør mediefaget levende. Denne interaktive og multimediale grundbog dækker fagets kerne stof og har bl.a. arbejdsopgaver, quizzer og eksempler fra filmens verden.

Fra skolestart 2014 indeholder udgivelsen nye video-seancer, hvor eleven præsenteres for emner som eksempelvis "Suspense" og "tv-underholdning".

Anders Dahl, Erik Erstrup, Rie Gravesen, Martin Houliind, Anders Lysne, Mimi Olsen, Jan Oxholm, Henrik Rytter og Hans Oluf Schou

45 videoklip | 130 illustrationer | 40 interaktive opgaver | 20 arbejdsopgaver | 500 ordforklaringer | 290 sider | eBog

Levende billeder fås også som trykt bog

Scan koden, og få
gratis adgang i 2 dage,

eller gå ind på
lb.systime.dk

lb.systime.dk

Se priser og licenser på systime.dk

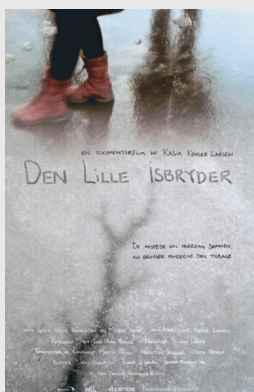
Læs systime.dk | Ring 70 12 11 00 | Skriv systime@systime.dk | Deltag lab.systime.dk

systime
bedre læring

NÅR FILM BLIVER KULTURENS OG ERINDRINGENS SPEJL

Af Søren Falgaard, Stenhus Gymnasium og HF

Kasia Köhler Larsen dykker i sine dokumentarfilm ned i erindringen for at finde ind til kernen af det, der skaber et menneskes identitet. Men den personlige historie kommer til at stå som et monument over en fælles erindring og fortæller noget konkret om kulturens og slægtens betydning for den enkelte. Siden 2006, hvor hun lavede "Fragmenter af mig" har hun arbejdet med at udtrykke sig i levende billeder. Det er blevet til en hel serie film, der dyrker den særlige vinkel. "Home", "Memories" og "Den lille isbryder" undersøger nemlig alle på en poetisk dokumentarisk måde fortidens betydning for vores liv.

Kasia er født og opvokset i Danmark, men moren er polsk, og den polske forbindelse har påvirket hende. Den anderledes kulturelle baggrund var den sprække, som åbnede sig og lukkede hende ind i et poetisk dokumentarisk rum, hvorfra fortidens betydning optrevles. I dag er hun cand. mag i dansk og medievidenskab og uddannet dokumentarist fra den danske filmskole. Hun har sit eget produktionsselskab og lever af at lave dokumentar- og reklamefilm.

"Da jeg kom i børnehave kunne jeg næsten ikke et ord dansk. Min mor talte udelukkende polsk til mig og påvirkede mig kraftigt med sin kultur. Jeg følte mig anderledes. Når jeg så kom til Polen kunne jeg mærke, at det faktisk var lige så meget hjemme som Danmark, hvilket er meget mærkeligt, eftersom jeg har boet hele mit liv i Danmark.", fortæller Kasia, som mener, at film blev et værktøj for hende til at opsøge sin fortid og kulturelle baggrund.

"Film har hjulpet mig at arbejde med min erindring. Jeg forstår mig selv bedre i dag," siger Kasia, der i starten var meget i tvivl i forhold til, om den personlige historie havde bredere interesse. Rejsen startede da også med en personlig undersøgelse af hendes egen polske forbindelse, da hun selv var hovedperson i sin første dokumentarfilm "Fragmenter af mig", hvor hun besøger sine polske rødder med det formål at finde sig selv. "Det var en vild oplevelse for mig at vise fragmenter af mig. Fuck, fuck fuck det er da ikke interessant for andre," siger Kasia. "Jeg skammede mig, men så kom der flere kvinder af forskellige etnicitet, og de sagde, at de kunne genkende sig selv. Mit private stof spejlede dem, selvom jeg aldrig havde tænkt over, at historien kunne være spejl for andre."

Siden hen er hun trådt helt om bag kameraet. Men teknikken er den samme. Det gælder om at afsøge erindringens kroge og røddernes betydning for skabelsen af et menneskes identitet.

"Det er det, der interesserer mig. Jeg lærer et andet menneske at kende gennem noget, der betyder noget for dem. Deres historie opstår og bearbejdes, og når filmen så er færdig, er det forhåbentlig sådan, at seeren kan mærke historien, at det rammer noget i dem selv – på den måde bliver den personlige historie universel. Der er i virkeligheden ikke noget, der er for privat. Det er jo på en måde vores fælles stof, som vi kan arbejde med i fællesskab."

Kasias dokumentariske form er at finde autentiske historier og blande dem med et poetisk lag. Filmene er ikke præget af grimme grumsede billeder, men virker meget stiliserede, selvom man mærker tilstedeværelsen af personerne kraftigt."

Det skal være flot. Jeg vil have kontrol over det visuelle, men det kan sommetider være bremsende for det autentiske." I *Den lille isbryder* fra 2011 fulgte Kasia igen den polske forbindelse. I Odense var hun kommet i kontakt med den polskfødte pige Gosia, der havde en uafklaret og interessant historie at afsøge. Filmen følger Gosia, der tager til Polen, hvor hun møder sin far, som moderen og hun forlod uden varsel og tog til Danmark, mens Gosia stadigvæk var barn. Filmen rummer stærke og intime scener af Gosias møde med sin far. Disse blandes med et poetisk lag, hvor Gosia fortæller og bevæger sig rundt i et skaldet rum med et enormt træ i. Her skabes et refleksionsrum, hvor der bliver plads til at kigge på fortidens betydning for hovedpersonen. Filmen havde næsten en terapeutisk virkning på Gosia. Kasia fortæller, at "Gosia er sindssygt glad for at have været med i filmen. Det er jo hendes personlige vandring ind i fortiden, og man kan sige, at min opgave egentlig var at være med til at skabe det rum, som kunne bringe hende tilbage og forstå hendes fortid bedre."

Kasias poetiske og terapeutiske form er anderledes end mange af de historier, der kommer ud af filmskolen. På filmskolen dyrkes dramaet og den vilde historie på fiktionslinjen, mens dokumentarlinjen er meget præget af den poetiske dokumentar, som også mærkes i Kasias dæmpede og stille beretninger, hvor det er klangen af et menneske og dets rødder, der er i centrum."

Reaktionerne på en film som "*Den lille isbryder*" er også blandede. "Nogle synes, at den var kedelig. Men den appellerer kraftigt til folk, der har noget uafklaret i forhold til deres familieforhold, og det har i virkeligheden ikke så meget at gøre med, at faren er polsk, men mere noget med at komme et sted fra, som er værd at undersøge," fortæller Kasia.

Filmen er da heller ikke så ukonventionel, at det gør noget. For den har en klar begyndelse, midte og slutning, som definerer et fokus i forhold til kultur- og erindringstoffet. I små øjeblikke opstår der også nogle meget rørende scener. F.eks. sidder Gosia og faderen og synger en gammel polsk børnesang, som hun næsten ikke kan huske. Det er utroligt bevægende at se, hvordan faderen sidder og hjælper hende med at erindre den og dermed sin polske fortid.

"Jeg skaber først rum for erindringen, og så peger jeg jo på noget med mit kamera, og det er så mit valg. På den måde ser jeg virkeligheden igennem det der kamera. Når jeg kan mærke det, så føles det sandt."

Men hvordan kan fortiden skildres sandfærdigt med et kamera, som jo indfanger virkeligheden her og nu? Kasia mener ikke, at det er ren konstruktion og fiktiv opfattelse af fortiden, hun skaber. "Jeg synes ikke, jeg skaber virkeligheden, men jeg hjælper den måske lidt på vej. Den virkelighed er der jo for personerne i det møde, de har med steder og

personer fra deres fortid, og så kan vi der i gennem åne, hvad fortiden og deres kultur betyder for dem." På den måde bliver filmene en spejling af, hvor man er henne i livet, og de kan faktisk også være med til at skabe orden i fortidens kaos.

For Kasia er det de personlige historier, der er interessante. Hun mener, at vi alle har masser af historier at fortælle, og at det gælder om at finde ind til dem. I flere omgange har hun i øvrigt været ude på gymnasier og lave workshops af et par dages varighed. Her har hun udfordret eleverne til at bruge af deres egen personlige og kulturelle stof til at fortælle deres historier. For selv unge mennesker gemmer på en fortid, der på en interessant måde kan vikles op på en filmstrimmel, hvis det rette rum skabes.

LINK TIL SITE, HVOR DU KAN SE TRE AF KASIAS FILM:

http://www.cultureunplugged.com/storyteller/kasia_Koehler_Larsen#/myFilms Link til Kasias kursus i poetisk dokumentarproduktion <http://kasia-film.com/classes/>

Panasonic, det oplagte valg til mediefag!

Panasonic pakke 1

Panasonic HC-X 920

- ✓ Panasonic VW-VBN130 ekstra batteri
- ✓ Dynacore DV-PN ekstern oplader
- ✓ Libec TH-650 kamerastativ
- ✓ LowePro NovaSport 17L taske
- ✓ ECM Shotgun mikrofon
- ✓ Sennheiser HD 201 hovedtelefon
- ✓ Transcend 16 GB SD kort

Panasonic
ideas for life

Panasonic pakke 1

Kr. 7.985,-

Panasonic pakke 2

Panasonic HC-V 750

Panasonic
ideas for life

- ✓ Velbon DV 7000 kamerastativ
- ✓ LowePro NovaSport 17L taske
- ✓ ECM 950 Shotgunmikrofon
- ✓ Transcend 16 GB SD kort

Panasonic pakke 2

Kr. 5.385,-

Panasonic pakke 3

Panasonic AG-AC90

- ✓ Libec TH-650 kamerastativ
- ✓ Camrade CBS 1 kamerataske
- ✓ D54S stort ekstra batteri
- ✓ ECM 925 Shotgunmikrofon XLR
- ✓ Transcend 64 GB SD-XC kort

Panasonic pakke 3

Kr. 14.985,-

Vi har det største udvalg i tilbehør!

HD 201

Low-cost lukket Sennheiser hovedtelefon, velegnet til ENG.

HD 201

Kr. 198,-

Sony UWP-D11

Sonys nye, meget roste, trådløse mikrofonsystem, med klipsmikrofon, lommeseender og diversity modtager. Kan både bruges med kameraer med minijack og XLR mikrofonindgange

NYHED

Sony UWP-V1

Introduktionspris

Kr. 3.285,-

myMyk

MyMyk er en lille mikser (3 x 5 x 8 cm) som løser de problemer, du har med kameraer med minijack mikrofonindgang. Monteres på kameraets tilbehørssko, og på toppen af mikseren får du en ny tilbehørssko.

Du får:

2 mikrofonindgange med hver sin styrkekontrol
Hovedtelefonudgang
Udgang til ekstern lydoptager, f. eks. iPhone
AGC blocker, som annullerer aut. lydregulering

MyMyk lydмиксер

Kr. 1.385,-

Røde Boomstænger

Røde har tre boomstænger, som dækker alle behov

Micro Boom 3 led 84 – 206 cm, 350 gr.

Mini Boom 3 led 84 – 200 cm, 590 gr.

Boom pool 5 led, 84 – 323 cm, 950 gr.

Kr. 298,-

Kr. 475,-

Kr. 575,-

Mini Motion Cam

Mini Motion-Cam er et håndholdt stabiliseringssystem, som er ideel til små lette videokameraer og DSLR op til 1 kg.

Mini Motion Cam

Kr. 685,-

MOGOPOD^{MKIII}
World's Most Versatile Monopod

MOGOPOD er ikke kun en monopod, men også en tripod og en mobil kran. Du får en fleksibel mononopod, med mange muligheder. Som ekstra udstyr kan du få kranbælte og tripod stand.

Du får hele pakken for

Kr. 1.285,-

Skulder Rig SK-R01

SEVENOAK

Ideel rig til DSLR kamera og DV kameraer, fleksibel konstruktion kan justeres til brug på højre eller venstre skulder. Lavet i rustfrit stål, basispladen kan justeres frem og tilbage.

SK-R01

Kr. 585,-

datavision

Reporter Kit

Reporter Kit består af vand/støvtæt transportkuffert med 3 LED lamper, stativer, filtre og batteribokse for AA batterier og batteriplader for Panasonic batterier, som standard arbejder lampene med Sony batterier. Der er også tilslutning for 220 V strømforsyning.

Reporter Kit fås med lamper i tre størrelser 150, 160 og 308 LED dioder

Reporter Kit 150

Kr. 2.985,-

Reporter Kit 160C

Kr. 3.585,-

Reporter Kit 308

Kr. 4.985,-

Reporter Kit 308C

Kr. 5.985,-

Alle priser ex. moms

dansk AV teknik

Vejlevej 221 • DK 8700 Horsens Telf.: 7565 2444 • mail: video@davt.dk • www.davt.dk

SALAAM FILMFESTIVAL MENNESKET I EN GLOBAL TIDSALDER

Af leder Solveig Thorborg af Salaam Filmfestival / Salaam Film & Dialog

Se filmen *Inside Out: The People's Art Project* på Salaam Filmfestival i Nationalmuseet den 27. november 2014, kl. 09.45. Efter filmen er der oplæg for gymnasieelever. People's Art Project er en både konkret og poetisk hyldelse til individet verden over og Salaams oplægsholder taler om, hvordan kunst kan tale på tværs af nationale og kontinentale grænser i et sprog der lader det enkelte individ træde frem på den globale verdensscene. Filmen er i sig selv en kunstnerisk manifestation.

GIGANTISKE SELFIES – ET GLOBALT KUNSTPROJEKT

Den franske gadekunstner JR er manden bag verdens største interaktive kunstprojekt. Han arbejder med let tilgængelige materialer som papir og klister og opfordrer folk i hele verden til at uploade personlige fotos, som han printer ud på en gigantisk printer og sender tilbage til deltageren. De store portrætter hænges op i byrummet, og mødet med nøgne ansigter og øjne i stor skala har en markant effekt på dem, der passerer forbi. Kunstprojektet er demokratisk og globalt samt en storslået vision, der rækker præcist så langt, som du og resten af verden vil have det til.

Filmen varer 70 minutter. Den er på engelsk og fransk med engelske undertekster, og produceret i UK i 2013. Sæt en ekstra ½ time af til dialog med Salaams oplægsholder. Læs mere om Salaam Filmfestival på www.salaam.dk.

[Billede af filmen] Billedakkreditering: The Festival Agency

Hold øje med Salaams festivalprogram, der lander på gymnasier i maj-juni måned i de kommuner, der støtter festivalen. Der findes adskillige film egnet for gymnasietets første klassetrin. Se også programmet på www.salaam.dk/Skoleprogram.

OM SALAAMS TILBUD TIL GYMNASIET

Film som kunst, fortælling og oplæg til dialog – siden 2004 har mere end 145.000 set Salaam-film i biografen, i det lokale kulturhus, på deres skole eller gymnasium, og fået indsigt i den variation af filmsprog, vi får, når blot vi retter blikket ud i verden. I 2014-15 lander Salaam Filmfestival 47 steder i landet med intense timer om presserende emner, lokalt og globalt. Med danske og internationale titler kaster vi et blik på verdens glæder og sorger med børn og unge i centrum. Altid med engagerede, flerkulturelle oplægsholdere. Salaam belyser fælles globale udfordringer, demokratiske processer, smukke, sjove og svære kulturmøder samt alverdens kunst. Salaam betyder fred, og med festivalen tilbyder vi læring i interkulturel kompetence og den internationale dimension gennem kulturmødefilm og film fra udviklingslande.

I Cinemateket 9. – 12. september 2014 er der visninger for det unge og voksne publikum i samarbejdet med filmfestivaler fra de nordiske lande. Programmet kan ses på Cinematekets hjemmeside og salaam.dk/Voksen- og familieprogram fra midt i juni.

Udover festivalvisningerne besøger Salaam gymnasier til film & oplæg i klasseværelser og aulaer i hele landet. Du kan som lærer eller leder henvende dig til skole@salaam.dk og udvikle et arrangement med Salaam tilpasset de temaer, som dine elever arbejder med, eller som de ønsker at samles om på tværs af alle klasser i jeres fællesrum. Læs meget mere om dette på www.salaam.dk.

1000 gymnasieelever til fællesarrangement på Svendborg Gymnasium om Salaamfilmen "Garbage Warrior" og med oplæg om bæredygtig arkitektur.

KULTURMØDER I SAN SEBASTIÁN

Af Anne Højgaard Christiansen, Hong Gymnasium og Hf

Et sted, hvor man kan møde mange andre kulturer, i hvert fald på film, er til filmfestival i San Sebastián i det nordlige Spanien. Her er der et mekka af film, hvoraf mange ikke kan ses andre steder, og som ved andre filmfestvaler er der jo det spændende ved det, at man ikke på forhånd ved, hvad man får at se. Gennem 10 år har jeg deltaget i festivalen som skribent for WeekendAvisen, og det har givet mig mange gode filmoplevelser.

I Europa har vi 4 såkaldte A-filmfestivaler. Dette A betyder, at det er en international konkurrence-festival, hvor de konkurrerende film ikke må have haft premiere før deltagelsen i festivalen. De 4 festivaler er Cannes, Berlin, Venedig og San Sebastián.

Mærkeligt nok er San Sebastián festivalen den, der har mindst prestige af de 4, skønt den ligger uovertruffent smukt ved Biscayen i Baskerlandet med ikke mindre end 3 pragtfulde strande inde i byen og en fantastisk gastronomi.

En anden god ting ved San Sebastián filmfestival er, at det i høj grad er en publikumsfestival. Her kan man som filmmenneske virkelig glædes over, at de lokale og tilreisende spaniere står i lange køer for at få billetter til de mange film, der vises i de 10 dage, festivalen varer. Den er det, man i branchen kalder en publikumsfestival, som tiltrækker flere biografgængere end kendisser, selv om disse også dukker op på den røde løber.

Når San Sebastián nu må stå i skyggen af storesøstrene Cannes og Berlin betyder det også, at her er plads til nogle af de mere 'skæve' film, og gennem årene har jeg både set fantastiske film her og mødt spændende og uglamourøse instruktører, som virkelig har haft noget på hjerte.

KULTURMØDET SKER I HJERTET.

Da jeg er spansk- og mediefagslærer, er det min indfaldsvinkel, eftersom det er den europæiske festival, hvor man kan se flest spansksprogede film. Her er en kategori, som handler specielt om latinamerikanske film, og det er påfaldende, så høj en kvalitet disse film har. De store filmlande i latinamerika er Mexico og Argentina, og herfra kommer en væsentlig del af de deltagende film. Men også andre latinamerikanske lande er repræsenteret, og de små lande (læs: dem med en lille filmproduktion) udmærker sig ved at den ene film, de får ud på det internationale marked, er enestående.

I Danmark laver vi ofte film om emner som familiemønstre, mobning, krimier og historiske begivenheder, mens man i latinamerika laver film om politik, fattigdom, korruption og vold. Det er ofte barske film, som prøver at vække os og pege på, hvor svært det er at klare sig i en uretfærdig verden, men det er også komedier og små poetiske perler iblandt. Nogle af disse film kommer til Danmark, hvis en distributør mener der er et marked for den, andre kommer aldrig længere end til denne festival.

TXALAPARTAENS LANGE REJSE

En af de mest spændende film, jeg har set om kulturmøder, er den baskiske dokumentar *Nömadax tx*. Filmen, som var instruktøren og fotografen Raul de la Fuentes debutfilm, fortæller om det baskiske percussion-instrument txalaparta'en, som spilles af to mennesker samtidig og som er en musiktradition, der i 1960'erne var så tæt på at uddø, at kun to familier stadig kunne spille på txalaparta. Musikken spilles i det bjergrige Baskerland fra ét bjerg til et andet, som en måde at kommunikere på gennem musik.

To brødre, der har lært at spille på txalaparta for at styrke traditionen, rejste sammen med instruktøren rundt i verden til primitive samfund og lærte dem at spille på instrumentet, mens de til gengæld lærte om deres musikkultur. De kom til Lapland, hvor de byggede en txalaparta af is, til Marokko og til Indien, hvor de boede hos et kasteløst folk. En helt igennem fantastisk dokumentarfilm om kulturudveksling og musikkens evne til at binde mennesker sammen på tværs af kulturer, nationalitet og geografi.

(Kan ses på <http://vimeo.com/6095722>)

En anden spændende film om to kulturer, der mødes, er Iciar Bollain's spillefilm *'Flores de otro mundo'* (Blomster fra en anden verden, 1999), der beskriver en måde at løse problemet med affolkning af de små spanske landsbyer. Der bor næsten kun enlige mænd, men en bus med giftelystne latinamerikanske kvinder får lavet om på den sag. Det er dog ikke så let at få kulturerne, på trods af fælles sprog, til at gå godt i spænd. Filmen er både morsom og tankevækkende med Iciar Bollain's sans for at spidde de politiske problemstillinger.

Endelig kan jeg nævne den billedskønne film *'14 kilometer'* (2007), som fortæller historien om 3 afrikanere fra Niger og Mali, der søger lykken i Europa og rejser gennem det meste af kontinentet op til Middelhavskysten, hvorfra der kun er sølle 14 kilometer tilbage over havet, før man når den spanske kyst. Men mange klarer ikke de 14 kilometer, for der er kontrol, uvejr og upålidelige menneskefragtere.

Selv om det er en fiktionsfilm er den en helt typisk historie om de mange, der forsøger at komme til Europa for at finde job og et bedre liv.

Interessant nok har finanskrisen i Spanien forårsaget, at strømmen nu går den anden vej – det er så svært for især de unge spaniere at finde job, at de i stigende grad rejser til Afrika for at arbejde. Måske bliver det emnet i de næste kulturmøde-film, der kommer til San Sebastián.

“KVINDEN I BURET”

OG ANDRE BÅSE I DANSK FILM

Af Søren Jakobsen, Odsherreds Gymnasium

”Hvid middelklassemand og politibetjent samarbejder med assistent af anden-etnisk baggrund end dansk på at genåbne en hvid overklassekvindes suspekterte selvmordssag”.

Således lyder skitseringen af årets mest sete danske film i 2013, Mikkel Nørgaards ”Kvinden i buret”, og skitsen er at finde i Informations artikel ”Dansk film dumper i mangfoldighed” af Katrine Hornstrup Yde, 30.12.2013.

Og vi ved det jo godt – dansk film er præget af et smalt produktionsmiljø og et smalt afsætningsmarked, der kan acceptere det danske sprog. Problematikken tegner sig nok i højere grad inden for spillefilm end for danske tv-serier, om hvilke vi hører, at de erobrer store dele af det europæiske marked. Men heller ikke dansk tv-drama går uden om den kritik, der ligger i artiklen, nemlig at vi taler meget i stereotyper og faste narrative paradigmer i dansk filmfiktion.

Kvantitativt tester Informations artikel de 19 danske spillefilm i 2013 for ”repræsentationen af køn, race, seksualitet, kroppe, klasse og demografi”. Og ud over at vi alle kan se, at der er præferencer og slagside, så var det jo DFI, der gav støtteafslag til en film med begrundelsen, at ”film med et cast med

anden etnisk baggrund ikke har vist sig at være specielt salgbare i provinsen”.

Og det kan Det Danske Filminstitut jo nok have evidens for, men hvis vi stædigt fastholder de begrænsende klicheer i dansk film, kommer vi ingen vegne.

”Kvinden i buret” består kun to parametre i undersøgelsen, nemlig handicaptesten (Mikkel Fønsgaard som den psykisk syge bror til kvinden i buret), og ”perkertesten”: Fares Fares spiller assistenten Assad, som bliver Nikolaj Lie Kaas’ makker.

Men den numeriske repræsentation siger ikke meget om den kvalitative rolle, som undtagelserne spiller, og det er naturligvis testens svaghed. For

hvis dansk film ikke fortsat skal tabe i mangfoldighed, så skal man turde give plotkonstruktionerne et vrid, så filmene ikke fortsat blot skal bekræfte et hvidt, heteroseksuelt, mandligt afsæt.

Pudsigt nok kunne kritikken af dansk film overføres uden vanskelighed til amerikansk mainstreamfilm, og det er ganske logisk, eftersom det er kommercielle forventninger, der styrer filmenes indhold. Slagsiden slår imidlertid så meget kraftigere igennem i dansk film, fordi produktionsomfanget er smalt.

CARL MØRCK OG MAKKER

En fatal politiforretning får protagonisten Carl Mørck (Nikolaj Lie Kaas' rolle) til at skulle leve med sit traume over skylden for politikollegers død. Vi møder ham afprøvende sine evner til at beherske sig selv og sine nerver på vej til sin arbejdsplads.

Han plantes på en retrætepost i kælderen, afdeling Q, for uafsluttede sager, der administrativt skal lukkes. Modvilligt udstyres Mørck med en assistent, Assad, og som nævnt af Bo Tao Michaëlis i Ekkos biografanmeldelse, så udfoldes forholdet mellem Carl Mørck og hjælperen Assad "labilt henkastet" og reddes alene af de professionelle skuespillere.

Krimiklicheerne flyger over lærredet. Parret får inddraget deres politiskilte, da de handler på egen

hånd. Så får de deres skilte igen, trods lydighedstvist og anarkiet, som om det er et personligt anliggende mellem chefen og Mørck/Assad. Som i talrige kriminalistiske forbilleder er politichefen kolerisk og uberegnelig, og i en afgrænset fase må parret handle på egen lovstridige hånd (helt analogt til tv-serien Forbrydelsens Sarah Lund). Assad bliver i dette spil det etnisk anderledes, en reference til dansk hverdagsrealisme, som dansk film elsker, men uden at de nødvendigvis elsker Assad. Han er den samfundsmæssige Anden, som vi hurtigt kan typisere: han taler gebrokkent, ses i en kritisk situation på et bedetæppe, men er udstyret med en mere kvindelig empatisk evne til at tale sig ind på kronvidnet i sagen, den psykotiske broder, spillet af Mikkel Boe Følsgaard.

Det narrative paradigme i denne fremstilling er, at den etnisk fremmede kun er sat i fiktionens verden for at komplettere det egentlige fikspunkt, The Lonely Rider eller The Lonely Ranger. Disse opdagertyper er faste karakterer i såvel amerikansk kriminallitteratur som i film og tv-serier. Dramaet står indlysende nok omkring dem, fordi de skaber modstand, barrierer. De er selfmade karakterer, der ikke passer ind i den givne orden og regelsæt.

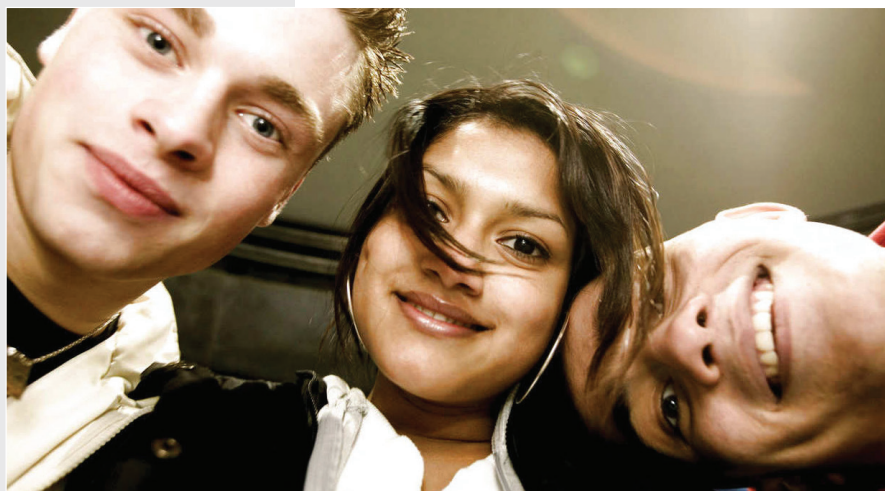
Ud af skitsen vokser en happy ending – trods psykopat og trykkammer. Carl Mørck gør Assad til sin tilvalgte partner, da han også vælger afdeling Q til. Der er lagt op til en toer!

KAN KULTURER MØDES?

HVAD SKER DER NÅR DE GØR? HVAD ER ET VELLYKKET MØDE? HVAD ER ET DÅRLIGT MØDE? HVAD ER KULTUR OG HVAD ER DEN FRIE VILJE?

Af Anne Højgaard Christiansen, Høng Gymnasium og Hf

Filmcentralen har samlet 5 film under overskriften 'kulturmøder' samt udarbejdet undervisningsmateriale til dem. CUT har set på, hvordan filmene kan bruges i gymnasiesammenhæng.

Hvorfor det lige er de 5 film, der er valgt ud, står hen i det uvisse, da mange andre af Filmcentralens film kunne passe ind under betegnelsen 'Kulturmøder', men her er kulturmødet i hvert fald set i bred forstand, fra nynazisternes voldelige møde med indvandrergrupper til danskhedens møde med sin egen selvforståelse.

Det har været spændende at se de 5 film med 'kulturmøde-brillerne' på – og også grænseoverskridende. Det var faktisk til tider kvalmende at se dokumentaren 'Hvad rager det mig?' hvor man vitterlig oplever et kulturmøde med nogle svenske nynazister – altså et kul-

turmøde mellem min alias interviewerens kultur og så en fremmedfjendsk kultur, som også føler sig – og er – forfulgt.

Nedenfor følger en omtale af de 5 film samt nogle forslag til, hvordan man kan arbejde med dem i mediefag.

110% GREVE – EN FILM FRA VIRKELIGHEDEN, VIBE MOGENSEN M.FL. 2004 (DOKUMENTAR, 91 MIN.)

I denne spillefilmslange dokumentar følger vi 3 unge – Sheela, Ali og Klem. Sheela er adopteret fra Indien som 5-årig, Ali er af irakisk familie og Klem er født af danske forældre. Filmen er optaget i håndholdt stil og fortælles

udelukkende af personerne selv samt optagelser af situationer og dilemmaer, de kommer i. Det er en meget virkelighedsnær måde at lave dokumentar på, kameraet er til stede når kæresteparrene slår op, når Sheela bryder grædende sammen til en samtale med sin lærer og i bilen, hvor Alis far er skeptisk over for Alis ønske om at komme på efterskole.

Fraværet af den sædvanlige indvandrerikonografi som det truende æresdrab, bandevold og stoffer er befriende fordi de unge, vi ser her, bare er unge mennesker med nogle omstændigheder, som gør, at de er i nogle vanskelige dilemmaer.

Det er en god dokumentarfilm at arbejde med, som er lavet i en observerende stil, dog med brug af (velvalgt) underlægningsmusik her og der. Den er på de unges præmisser og set gennem deres teenageøjne, hvor forældrene mest spiller en rolle som krævende og uforståelige og kun sjældent optræder i billedet.

HABIBTI MIN ELSKEDE, PERNILLE FISCHER CHRISTENSEN, 2002 (FIKTION, 30 MIN.)

Zahra er forelsket i en dansk mand, Mads, og de har et forhold til hinanden. Da faderen finder ud af, at hun er gravid, bliver hun udstødt af familien. Hun forsøger at få sin far i tale, men han afviser hende, nægter at lukke hende ind og at tale med hende på gaden. Hun flygter hjem til Mads, men det er ikke så nemt at få de to kulturer til at mødes – Mads ønsker at de skal få barnet, men Zahra kan ikke få et barn med en ikke-muslim.

Settingen er boligbloks-Danmark, når det er allermest gråt og trist med vandpytter på den mørke asfalt. Samtidig går kameraet lidt for velment tæt på Zahras ansigt, som egentlig ikke udtrykker så meget andet end tristhed og indadvendthed – vi får ikke rigtig at se, hvem hun er, kun at hun lider og skammer sig. Karaktererne er ikke særlig overbevisende, det er budskabet, der skal bæres igennem; indvandrerpige, pas på din dyd eller tag konsekvensen. Dog har filmen en forsonende slutning, symbolsk kraftigt understreget af, at Zahra er begyndt at bære sit lyseblå tørklæde på en ikke-muslimsk måde.

DER ER EN YNDIG MAND, MARTIN STRANGE-HANSEN, 2002 (FIKTION, 29 MIN.)

En kortfilm, som med tydelige og humoristiske virkemidler får beskrevet, hvordan vi behandler folk med en anden hudfarve eller et fremmedartet navn. Hovedpersonen Lars er arbejdsløs og sendes på danskursus. Imidlertid har Arbejdsformidlingen ved en fejl forbyttet hans identitet med en, der hedder El Hassan. I en ret sjov scene, hvor Lars ringer til AF for at opklare sagen, ender han med at stå og ringe til en omstillingsdame, der sidder lige ved siden af.

Han møder en sød pige, som skal undervise på det danskursus, han er tilmeldt, og han beslutter sig for at beholde sin identitet som El Hassan for at møde hende igen. Han dukker derfor op på kurset iført sort El Hassan-overskæg, og så finder han ud af, hvordan det er at være indvandrer i DK.

Filmen er først og fremmest en romantisk komedie, og den går ikke i dybden med kulturmødet, men den er god til at tale virkemidler og komediegenretæk.

HVAD RAGER DET MIG, YLVA FLOREMAN, 2000 (SVENSK DOKUMENTAR, 58 MIN.)

Svensk dokumentar, som lægger sig tæt op ad den observerende stil. En kvinde i byen Tomelilla beslutter sig for at undersøge, hvad der ligger bag en avisoverskrift om at 'Nazismen er kommet til Tomelilla'. Hun taler med de unge nazister og deres forældre, som alle er meget bekymrede for deres børn, men også afmægtige og sat uden for indflydelse. Filmen er meget interessant ud fra netop den styrke, som det observerende kamera har. Den er ikke bange for lange, eftertænksomme pauser, kommenterer ikke på situationer og personer, men lader os selv danne os en mening. Det er ret enestående, at det er lykkedes denne kvinde at komme så tæt på nazisterne og konfrontere dem med deres holdninger – hun lægger ikke skjul på sin egen holdning. Her er efterfølgeren til Lars Engells.

PERKER, DENNIS PETERSEN, 2002 (FIKTION, 28 MIN.)

Vi bliver i samme boldgade som 'Hvad rager det mig'. Igen en kortfilm om nynazister, men i en helt anden stil – det er helt oplagt at sammenligne de to film og vise, hvor forskellige virkemidler, der er brugt.

Jens er højt placeret i gruppen White Rage, som tager ud og banker indvandrere. Hans bror kommer i respirator efter et masse-slagsmål, og Jens må prøve at lægge låg på sine følelser (?). Et opgør mellem de to alfa-hanner, Jens og Lars, resulterer i, at Jens må

tage en anden taktik i brug for at bevare sin førerposition.

Perker er en fiktionsfilm, hvor der er masser af snakke om. Den har lækre detaljer, underlægningsmusik, blod (dog i sort/hvid) og hurtig actionpræget klipning. Hvis man kan holde ud, at de onde virkelig er meget onde og at den bevæger sig temmelig meget på kliché-kanten, så er det interessant at se på, hvordan de to film fremstiller nynazisterne.

ARBEJDSOPGAVERNE

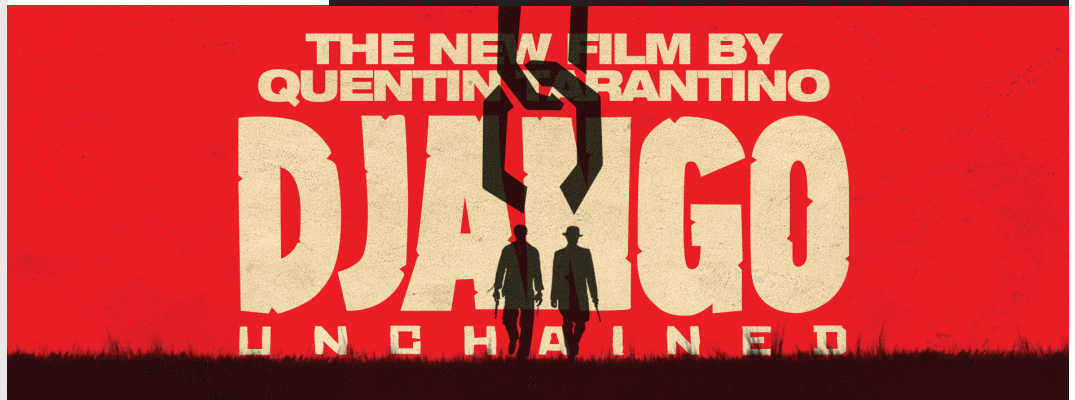
Der er udarbejdet et udførligt opgavemateriale til hver enkelt film af Alice Jacobsen, underviser ved Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Rent mediefagligt er det ikke helt oplagt at anvende, idet det fokuserer meget på det indholdsmæssige omkring racisme og tolerance, men hver for sig kan filmene fint bruges i mediefag, hvor man kan se på, hvordan man filmisk fremstiller problemstillingen og personerne. I AT-sammenhæng er både film og undervisningsmateriale meget anvendeligt, og temamæssigt ville det også være et godt emne for et AT-forløb.

En anden måde at arbejde praktisk med emnet på kunne være at ændre den gamle travet 'Lav en film om et møde' til 'Lav en film om et kulturmøde'. Især hvis mødet med en anden kultur også kan forstås som dengang man var med hjemme og lege hos kammeraten i det store, dyre hus...eller som de unge, der skulle ud og arbejde for føden i Indonesien i 'Blod, sved og ris'.

Alice Jacobsen citerer Iben Jensen, som definerer interkulturel kompetence, som 'bevidsthed om hvordan og hvornår man skal være opmærksom på, at kultur spiller ind på menneskers handlen'. En kompetence, der passer godt i gymnasiets dannelsesbegreb.

HÆVNEN ER SORT/HVID

Anmeldelse af Siff Rytter, lektor ved Dronninglund Gymnasium

Auteuren Quentin Tarantino har med sin blaxploitation western *Django Unchained* igen hævn som et centralt tema. Men denne gang er det den sorte mand, der står for enden af den rygende revolver, og den hvide sydstatsmand, der får som fortjent. Men den sorte mand gør det ikke alene.

De intertekstuelle referencer er som sædvanlig allestedsnærværende i Tarantinos sidste film *Django Unchained* (2012). Filmen handler om slaven Django Freeman (Jamie Foxx), der sammen med den tyske dusørjæger Dr. Schultz (Christoph Waltz) skal forsøge at redde Djangos kone Broomhilda Von Shaft (Kerry Washington), også kaldet Hildi, fra den klamme plantageejer Calvin Candie (Leonardo DiCaprio). Udover at navnet i titlen *Django Unchained* refererer direkte til Sergio Corbuccis spaghettiwestern *Django* fra 1966, så er Broomhildas efternavn Shaft en reference til en af blaxploitationgenrens centrale film af samme navn. For slet ikke at tale om kampsporten, mandingo, som Calvin nyder at plage sine slaver med. Mandingo er slåskamp til døden, men det er også en kendt blaxploitationfilm fra 1975, der ligeledes foregår i sydstaterne i 1800-tallet. Af andre auteurtræk kan nævnes intratekstualitet og metafiktive træk, når Schultz for eksempelvis bekendtgør overfor Django "you'll be playing a character. During the act you can never break character", ja, så er det en reference til såvel *Reservoir Dogs* og *Pulp Fiction*, men også og igen igen en påpegning af at det hele blot er film; en herlig illusion med skuespillere, kulisser og spandevs af teaterblod.

Så langt så godt, men den sorte mand og kvinde har også løbende spillet centrale roller i Tarantinos film. Tænk bare på gangsterbossen Marcellus Wallace og stewardessen Jackie Brown, og derudover har Tarantino også en forkærlighed for det sort/hvide makkerpar, som vi blandt andet så det i både *Reservoir Dogs*, *Pulp Fiction*, *Jackie Brown* og *Inglorious Basterds*. Denne kobling af sort og hvid mand eller sort kvinde og hvid mand er dermed også en slags trademark i mange af Tarantinos film og da ikke mindst i *Django Unchained*. Det ligger dermed lige for at kigge nærmere på, hvordan etnicitet behandles i Tarantinos filmunivers, og det er måske særligt interessant, fordi *Django Unchained* også i sit udgangspunkt refererer til blaxploitationgenren, hvilket skaber nogle forventninger til særligt den sorte karakters rolle i handlingsforløbet.

Blaxploitationfilmene havde deres storhedstid tilbage i 70'erne, og det var med disse film, der gennemæssigt kunne spænde helt fra vampyrfilm med *Blacula* (1972) til dramaer som *Sweetback's Baadasssss Song* (1971), at man for første gang oplevede, dels at der blev lavet film, som decideret henvendte sig til et sort publikum, men også at filmene havde sorte skuespillere i hovedrollerne. I blaxploitationfilmene er de sorte i kontrol, og den hvide mand fremstilles ofte

som decideret dum eller som et decideret dumt svin - der er lidt intelligens til forskel. Genren blev derfor både anskuet som en selvstændiggørelse af sorte, men også som endnu et lærred, hvor fordomme om sorte kun blev bekræftet. Således refererer John Shafts efternavn eksempelvis også til, at privatdetektiven ikke kun er veludrustet, når det kommer til håndvåben, og i Coffy (1973) og Foxy Brown (1974), med den barmfagre blaxploitationdronning Pam Grier i hovedrollen, er der som i flere andre af denne type film massive narkoproblemer "in da hood". Så ja, rigtig mange blaxploitationfilm emmer af sex, drugs og funky musik peppet op med halvdumme kaukasiere, der bliver kaldt lidt af hvert. Sagt på en anden måde, blaxploitationfilm er en slags "paybacktime", hvor det er de sorte, der fylder i billedet, og desuden er de handlekraftige protagonister. Nu kan det diskuteres, hvor handlekraftig Django egentlig er igennem filmen set i et blaxploitation perspektiv. I Django Unchained bliver Django befriet i starten af filmen. Kuet, med fodlænke, arret ryg efter pisk og stort set nøgen kommer den belæste europæer Dr. Schultz som en *deux ex machina* og sætter Djangos historie som en sort, fri mand i gang. Filmen kan derefter anskues som en slags dannelsesrejse, hvor Django som individ bliver dannet, ja måske ligefrem bragt til verden af Schultz, der jo oven i købet har titlen doktor. En interessant scene i den relation er, hvor Schultz som en anden Platon med lejrbrøl og klippevæg introducerer myten om Siegfried og Brunhilde for Django. Dr. Schultz er således den frie mand, der nu bevidstgør Django, som måske nok er fri, men som i stor udstrækning er et uvidende menneske. Denne uvidenhed kommer til udtryk flere gange i filmen. Blandt andet skal Django have forklaret ord, han ikke forstår, og da han, for første gang i sit liv måske, skal vælge sit eget tøj, vælger han et yderst flashy sæt, som mest af alt gør, at han minder om en pimp fra 1700-tallet. Tøjstilen ændrer sig dog, til det bedre vil nogen måske mene, og gradvist bliver Django til en mand med stil og sine initial-

er præget i den sadel, han efterfølgende rider ud i verden på. Dr. Schultz' rolle i denne individtilblivelse understøttes kun yderligere, da det også er ham, der giver Django efternavnet Freeman.

Mens Dr. Schultz' agenda er af mere pragmatisk art, får Django også forløst et had i det samarbejde, han efterfølgende har med Dr. Schultz. Tidligere slaveejere piskes og skydes uden at blinke, og i forbindelse med befrielsen af Hildi får vi en klimatisk og velkendt "dance macabre", når de skyldiges kroppe gennemhulles i langsom gengivelse, hvorved en filmæstetisk dødedans opstår, der kun illustrerer det illusoriske ved filmen som medie. Django får således både Hildi og hævn, og i den rækkefølge. Hævnen spiller skam en rolle, men Django er som udgangspunkt kun interesseret i én ting, og det er at redde sin kone. Hævnen er selvfølgelig kærkommen, også for seeren, men det er faktisk ikke Djangos primære mål. På den måde er Django Unchained måske mere et kærlighedsdrama end egentlig blaxploitation, simpelthen fordi de sorte karakterer ikke formår at frigøre sig selv. Da Dr. Schultz dør, er Django for første gang overladt til sig selv. Han får lige som Shosanna i Inglorious Bastards jævnet alt med jorden, hvorefter han og Hildi, der nu titulerer hinanden som henholdsvis big og little troublemaker, kan ride ud i den store (h)vide verden. Django Unchained er ikke som udgangspunkt en film, hvor sorte styrer, hvilket jo selvfølgelig giver mening i og med, det også er en slavefilm. Det er i kraft af den hvide mand, at Django overhovedet kommer i nærheden af at redde Hildi. Apropos Hildi, så er der heller ikke meget Black Mamba over hende, der i modsætning til mange andre af Tarantinos kvindelige aktører ikke formår at være meget andet end en "damsel in distress". Jo, vist er hun køn, og gul klæder hende skam også, men præcis som Django, skal hun reddes af en anden. Så den sorte kvinde er hjælpeløs uden den sorte mand, mens den sorte mand i Django Unchained er hjælpeløs uden den hvide mand, hvis

man skal fremstille det sådan lidt sort/hvidt.

En af de større forhindringer i Django og Dr. Schultz' mission er husslaven Stephen (Samuel L. Jackson). Stephen lider nok af det værste tilfælde af stockholmsyndrom set syd for Mississippi, og det er primært hans skyld, at Django på et tidspunkt er tæt på at blive kastreret, hvorved den sorte mands skridt igen er i fokus. Og det i bogstaveligste forstand. I scenen hænger Django nøgen og med hovedet nedad, hvorved hans ædlere dele udstilles. Med diagonalperspektiv og Stephen indrammet mellem Djangos muskuløse ben, er der tale om en meget konkret "eyeballing" mellem to sorte mænd, der på trods af deres hudfarve er diametrale modsætninger. Man kan måske ligefrem argumentere for, at Stephen med denne kastrering er i færd med at gøre Django lige så "hvid" som ham selv. Dette lykkes dog ikke og helt i blaxploitationgenrens ånd slipper Django med sin virilitet i god behold.

Django Unchained er således en historie om en slave, der bliver til en fri mand. Blaxploitation elementer ses i filmen, men det er måske i virkeligheden først efter, at Django og Hildi i karakteristisk westernstil, rider ud i solnedgangen som de frie ballademagere de nu er blevet, at der åbnes op for en omgang "black power" hinsides det hvide lærred. Lige så vel som hvide i andre af Tarantinos film har en sort hjælper og omvendt, så er dette gensidige partnerskab mellem sort og hvid også tilstede i Django Unchained. Mens Spike Lee flere gange har hidset sig op over Tarantinos brug af "the n-word", så er det måske mere interessant at kigge nærmere på dette genkomne makkerskab både mellem sort og hvid og mellem kvinde og mand, og se det som en slags forhåbning fra Tarantinos side og en påpegning af, at verden ikke er helt så sort/hvid, som man måske går og tror.

VORES AFGÅENDE FAGKONSULENT

Hans Oluf Schou

Med afslutningen af dette skoleår afgår Hans Oluf Schou efter 11 år som vores fagkonsulent. Hans Oluf tiltrådte i 2003, og har derfor haft det overordnede og meget store ansvar for, at den nye gymnasireform i sin tid blev implementeret.

Det kom til at indebære en kæmpeindsats med at udfærdige nye læreplaner med tilhørende undervisningsvejledninger, med at få skabt nogle fornuftige indplaceringer af faget i studieretnings- og at- sammenhænge og ligeledes at få afklaret, hvordan fagets faglighed kunne omsættes indenfor de nye større skriftlige opgaver som srp og sso. Med reformen fulgte desuden nye eksamensformer for de to nivåer faget kom til at spænde over.

Reformen har krævet en omfattende fundamentering af fagligheden med store udfordringer til, hvad der kunne tages med for at opnå en faglig identitet og et overordnet fagligt formål, som i den sidste ende kunne sikre undervisningen en solid faglig ballast og samtidig være rettet mod at kunne være studieforberedende.

Med implementeringen fulgte den daglige drift og administration med løbende afklaringer af, hvordan læreplanen kunne og burde forvaltes ude på undervisningsstederne, og ikke mindst i forbindelse med mundtlige eksaminer og de større skriftlige opgaver har der været behov for Hans Olufs råd og vejledning.

Det er ikke nogen hemmelighed, at faget med reformen blev en stor succes med voldsom vækst til følge. Parallelt hermed har det skabt en tiltagende tilgang af nye undervisere i faget, som alle har været gennem det fagdidaktiske kursus – en aktivitet, der især har haft Hans Olufs bevågenhed. Alt dette understreger den enorme mængde arbejde, som Hans Oluf igennem årene har præsteret. At det overhovedet har kunnet lade sig gøre, kan bl.a. forklares ud fra det engagement og den entusiasme samt ikke mindst kærlighed til faget, der altid har været forenet med hans dygtige og kompetente indsats.

Ved siden heraf har Hans Oluf hele tiden været opsat på, at vores fag skulle være orienteret mod at udvikle sig. Både i form af en række udviklingsprojekter og nu her på det seneste ved at sætte fagets fremtid på dagsordenen, men også ved at sørge for at vi forskningsmæssigt får dokumenteret, hvad fagets særkende kan give af udbytte ved pædagogisk og didaktisk at kombinere det teoretisk-analytiske med det praktiske i brugen og omgangen med medierne.

Hans Oluf har i de forløbne år ikke bare været tilfreds med at implementere og administrere et fag, men har ud fra sin lyst og vilje til at være ambitiøs på vores fags vegne stræbt efter at sikre de bedste vilkår og den bedste udvikling for faget. Under hans lederskab har pragmatikken og hensynet til at kunne operere diplomatisk, når det var påkrævet gået i hånd i hånd med et blik for og ønske om at fremtidssikre vores fag.

Hans Oluf har ligeledes til enhver tid søgt samarbejdet. Både i forhold til bestyrelsen og Fagligt Forum, og det har derfor været naturligt og indlysende at opfordre ham til at fortsætte i Fagligt Forum, hvor vi så stadig kan trække på hans viden og erfaring.

På vegne af foreningens medlemmer og bestyrelsen siger vi dig hjertelig tak for din enorme og fine indsats:

-Du bragte faget sikkert ind under den nye reform.

-Du har skrevet lærebøger og et hav af artikler om stort og småt i faget

-Du har stået bag en sikker drift og i den forbindelse ryddet de løbende problemer af vejen

-Du har været med til at få faget med ind i strømmen af udviklingsarbejde med fokus på henholdsvis talentarbejdet, den ny skriftlighed og innovation.

-Du har til enhver tid været opmærksom på de uddannelsespolitiske sider ved spørgsmålet om faglig udvikling ved at interessere dig for, hvordan faget blev praktiseret i andre lande.

-Du er optaget af ved hjælp af forskning at få skabt evidens for, at vores fag og undervisning leder frem mod kompetencer og læreprocesser, som kan nyttiggøres i forhold til det omgivende samfund

-Du har tænkt på nuet uden at glemme det fremtidige ved at give bolden op til drøftelsen af fagets fremtid.

-Du har kort sagt på alle tænkelige måder beredt vejen for, at din afløser, bestyrelsen, Fagligt Forum og foreningens medlemmer i fællesskab nu kan tage hul på at revidere og nytænke faget. Forhåbentlig med din medvirken.

Henning Bøtner Hansen
Formand for Medielærerforeningen

FÅ STRUKTUR OG OVERBLIK OVER ELEVPRODUKTIONERNE MED FILMLINJENTEMA.DK

Forestil dig, at du som underviser har et samlet overblik over processen i alle elevernes filmproduktioner, og at eleverne tilbydes en struktur, hvor de har overblik over arbejdsopgaverne og har adgang til skabeloner, eksempler og tutorials!

Af Ulrik Krapper, leder Station Next

NYT, GRATIS LÆRINGSVÆRKTØJ TIL FILMPRODUKTION

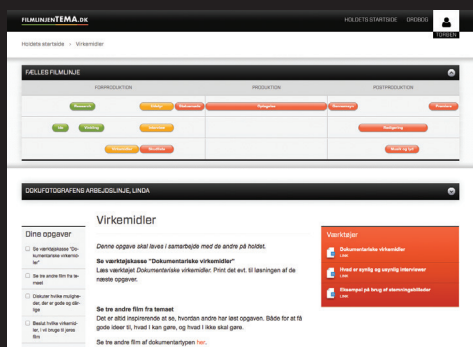
Filmskolen Station Next har udviklet et nyt, gratis lærings- og produktionsværktøj, Film-
linjenTema.dk, som skaber en perfekt ramme for fiktions- og dokumentarproduktioner på
Mediefag niveau B og C.

FilmlinjenTema.dk er en videreudvikling af Filmlinjen.dk, som blev lanceret i 2010.

Hvor den oprindelige filmlinje er til store produktioner, hvor klassen fungerer som ét film-
hold, egner FilmlinjenTema.dk sig til produktioner i mindre hold fra 3-8 elever.

FLERE FILMTYPER

FilmlinjenTema.dk tilbyder en række strukturerede forløb, Temaer, som dels er forskellige
filmtyper, dels er færdige forløb, som udover filmfagligheden indeholder et fagligt forløb i
f.eks. samfundsfag og historie.

For Mediefag i gymnasiet er det hovedsageligt temaerne "Dokumentar" og "Kortfilm – Fiktion", som er oplagte til at strukturere produktionsforløbene med. Start evt. på C-niveau med "Fortrykt manus", hvor ide- og manusfase springes over – i stedet udleveres et halvfærdigt (produktionsmæssigt overskueligt) manus, hvor eleverne ikke skal finde på hele historien, men inspireres til at træffe en række afgørende valg om location, karakterer, rekvisitter mm.

STRUKTUR, OVERSKUELIGHED OG FAGLIGHED

De store fordele ved løsningen er, at der kommer god struktur og overskuelighed på produktionerne, og at skabeloner og guides stilles til rådighed for eleverne, hvor det er relevant.

Desuden uploader eleverne deres afleveringer inden for produktionsmilepælene, f.eks. i form af synopsis, locationbilleder, manuskript osv. Hver funktion (elev) kan se, hvilke milepæle der er i de tre faser i produktionen, og hvilke opgaver hun skal løse inden for de forskellige milepæle.

Set fra lærerens perspektiv, opretter man det antal produktioner, man har brug for. Herefter kan man følge med i elevernes arbejde, dels ved at se, hvilke opgaver eleverne sætter flueben ved, og dels ved at se de uploadede afleveringer.

Udover strukturen indeholder sitet masser af filmfaglighed til praktisk filmproduktion, som er konkret i forhold til den delopgave, eleverne skal løse.

På sitet findes også en mulighed for at oprette og udgive et produktionssite, så man kan dele filmen med andre.

Se mere på www.filmlinjentema.dk

BESTYRELSENS BORD

HENNING BØTNER HANSEN

1. MØDE OM FAGETS FREMTID

Fagligt Forum og bestyrelsen afholdt fælles møde ultimo marts for at tage hul på arbejdet med at indkredse fremtidens mediefag. Mødet blev først og fremmest brugt til at brainstorme på, hvad der kunne tilføres af nye elementer til faget. For at få en fornemmelse nævnes her i summarisk form nogle af forslagene, som i sig selv indikerer en udvidelse af fagets arbejdsområde:

- * Mediebrancherelaterede emner som f.eks. produktionsdogmer og generelt med et større fokus på de kreative industriers virke samt fokus på forretnings modeller
- * Inddragelse af den samfunds-faglige sammenhæng, virkelighedsorientering og entreprenørskab (dvs. en tilnærmelse af stx-htx og hhx)

- * Interesse for produktionskultur (virksomheder/politikere)
- * Virksomheder med egne tv-stationer, Corporate Filmmaking, Content Marketing
- * Streamingkultur/ flow tv
- * Mediesociologisk/mediekultur
- * Arbejde med brugskontekster/musikvideo/interaktiv
- * Mediesystem analyse, medie-jura
- * Innovation
- * Visuelle essays: Analyse via en produktion

Alle disse punkter peger på spørgsmålet om fagets fremtidige identitet. På folkeskoleområdet er der p.t. initiativer i gang, der skal føre til, at der allerede fra næste skoleår skal oprettes valgfag med mediefagligt indhold, som dels minder om vores eget fag, som det er nu dels vil tage de sociale medier op.

Næste nummer af CUT (i september) vil indeholde et par artikler, der stiller skarpt på fagets fremtid med henblik på at forberede en drøftelse for alle på det kommende årsmøde.

2. IGANGSÆTTELSE AF FORSKNINGSPROJEKT

Medio maj påbegyndes et forskningsprojekt med deltagelse af fagene billedkunst, design og mediefag og løber i 2014/2015 og ledes af Christian Dalsgaard fra Center for undervisningsudvikling og digitale medier på Århus Universitet. Projektet er støttet af en ministeriel bevilling.

En forskergruppe skal følge en gruppe af lærere og deres elever samt undervejs foretage observationer og lave interviews med de involverede. Alle deltagende skoler ligger i Århus området.

Nærmere bestemt skal projektet beskrive forholdet mellem teori og praksis i nogle fælles fastlagte uv-forløb, og undersøge hvilke kompetencer der skabes hos eleverne undervejs i forløbene samt se på, hvornår og hvordan de opstår.

På grundlag af resultaterne og den afrapportering, som vil ske, vil Århus Universitet og de involverede faglige foreninger tage stilling om man vil søge midler til en opfølgning på det første projekt. Projektet åbnes med en fælles workshop, hvor de involverede lærere i fællesskab skal udvikle de uv-forløb, der skal danne empirisk grundlag for undersøgelsen.

Der afsluttes med en rapportering, formentlig i løbet af foråret 2015. Til projektet er knyttet en følgegruppe bestående af Hans Oluf Schou, René Bühlmann og Henning Bøtner Hansen, ligesom der løbende vil blive gjort alt for få projektet omtalt og formidlet i alle relevante fora.

3. NY FAGKONSULENT

Efter 11 år på posten takker Hans Oluf Schou af som fagkonsulent for mediefag ved skoleårets udgang, og andet steds i bladet er denne fratræden særskilt omtalt. Afløseren er allerede fundet, og ikke overraskende er Mimi Olsen blev valgt til at overtage posten og heldigvis på uændrede vilkår.

Bestyrelsen noterer med stor tilfredshed, at der med udnævnelsen af Mimi Olsen er udsigt til at have en fagkonsulent, som er meget dedikeret i forhold til alle faglige anliggender og som igennem en lang årrække har medvirket aktivt og engageret på flere områder indenfor vores faglige forening. Desuden betyder Mimi Olsens tiltræden, at det faglige arbejde i foreningen kan fortsætte med den ønskede kontinuitet, samtidig at vi med sikkerhed ved, at der vil blive taget højde for, at faget fortsat kan videreudvikles. Bestyrelsen byder Mimi Olsen velkommen og ser frem til et godt og givende samarbejde.

4. KURSER I EFTERÅRET 2014: REGIONALE KURSER OG ÅRSKURSET

I efteråret afholder foreningen dels nogle regionale kurser om brugen af mobiltelefon og iPads til at arbejde med film både teoretisk og praktisk. Disse afholdes alle i første halvdel af september måned.

Årskurset – vores flagskib – foregår igen i år i Svendborg (22.-23.oktober), og denne gang vil vi kunne tilbyde pladser til 100 kursister. Hovedoverskriften er forskellige mediefaglige vinkler på ungdom (film, tv, computerspil og mediekultur), men der vil i lighed med sidste år også blive plads til det obligatoriske branchebesøg (instruktørens hjørne), evaluering af eksamensfilm med brug af samme koncept som sidste år og til at markere vagtskiftet på fagkonsulentposten. Endelig vil der på begge kursusdage blive afsat tid til at Fagligt

Forum og bestyrelsen i fællesskab orienterer om arbejdet med fagets fremtid med det formål at få udbredt debatten til bredere kreds af foreningens medlemmer.

Tilmeldingsfristen er sat til 1.september. Følg med på Facebook og Emu, hvor der i den kommende tid vil blive lagt mere præcise oplysninger ud om programindholdet.

5. REGIONERNE

Igennem et stykke tid har øst regionen været på standby, fordi det ikke er lykkedes at finde afløsere. Lige nu arbejder bestyrelsen med nogle mulige bud herpå, men vil gerne opfordre evt. interesserede til at kontakte undertegnede.

6. NYE OPGAVER OG NYE MÅL

Bestyrelsen har på sit seneste møde på opfordring af CUT redaktionen drøftet muligheden af at få en vest redaktion til CUT, således at de to redaktioner på skift kunne stå for udgivelserne. Det ville være en god aflastning, og måske være med til at minimere risikoen for, at redaktionsmedlemmer kører trætte i arbejdet.

Arbejdsgangen er blevet gjort lettere, idet vores layouter nu har overtaget kommunikationen med trykkeriet. I forlængelse heraf blev vi enige om at få afklaret, hvornår og i hvilket omfang vi skal skabe elektronisk adgang til udgivelserne. Dette spørgsmål tages op på næste møde i august, og bestyrelsen vil gerne have tilkendegivelser fra medlemsside. Hidtil har det ikke været så oplagt og indlysende med at tage dette skridt, fordi mange foretrækker at få bladet tilsendt, men udviklingen går i en anden retning. Så.....

Foreningen er indenfor de seneste 5 år vokset med 100 medlemmer, men vi er i bestyrelsen enige om, at vi må gøre en forbedret indsats for at hverve nye medlemmer. Både i forbindelse med afholdelsen af det årlige fagdidaktiske kursus, men især med at få gjort mere løbende i dagligdagen i form af at markedsføre foreningen. F.eks. via vores folder som skal ud til alle undervisere i faget. Forslaget om at lave en kampagnevideo til de nye vil også blive prøvet af. Synliggørelse, synliggørelse og atter synliggørelse er vejen frem.

SIDSTE TIME

Hans Oluf Schou, fagkonsulent, Viby Gymnasium

Jeg har haft sidste time med det fantastiske B-hold, som virkelig har rykket i de 2-3 år, jeg har haft dem. De har glædet sig til timerne, og det samme har jeg. Det er en gave at have 9 entusiastiske elever, som fortæller alle, der gider høre det, at mediefag er det bedste fag af alle. Vi har haft spændende forløb, gode diskussioner, hyggelige biografter og fine ekskursioner. Det er simpelthen vedmodigt at sige farvel til dem, men det er kun 2.g, så vi har fået bevilliget timer til at lave en studiekreds næste år, 3.g, så vi sammen med andre filminteresserede elever på skolen kan fortsætte det sjove arbejde.

Mine B-elever skal til eksamen. Det glæder jeg mig meget til. Det er det eneste rigtige, når man har haft et godt hold i 2 år, at få dem op til eksamen. Det er en tam afslutning, hvis det ikke sker, men det har vi jo ingen indflydelse på – heller ikke som fagkonsulent, kan jeg meddele.

Jeg skal også have min hf-klasse til eksamen, og der har jeg ikke så store forventninger – fordi deres produktioner er mere tvivlsomme. Det har bestemt ikke været tilfældet med alle mine hf-hold. Mange gange har der været topproduktioner fra hf-holdene, og de har klaret sig godt til eksamen. Jeg håber der er overraskelser, når vi sidder over for hinanden ved eksamensbordet.

Faktisk er det sådan, at jeg altid ser frem mod denne periode af året med blandede følelser. Jeg elsker eksamensperioden for dens spænding, dens fokus på resultater, på målingen af elevernes kunnen og afprøvningen af mine egne resultater med dem. Er det lykkedes, kan de huske noget, og kan de bruge det, vi har været igennem. Jeg er lige så spændt, som de er, når de skriftlige karakterer løber ind, og jeg ønsker så inderligt, at det går dem godt ved det grønne bord – og håber de møder velforberejede og nogenlunde rolige frem.

På den anden side er det også perioden, hvor vi skal sige farvel, men som min gamle histori-

elærer på White Plains High School skrev i min skoleårbog: 'Mødes og skilles er livets skik, tak for de dag, der kom og gik'. Og det var og er kloge ord i slutningen af juni.

EKSAMEN

Jeg har de sidste 11 år brugt rigtig meget spaltepads på eksamen og eksamensregler. Fra den store nedtur i 2005, hvor gruppeeksamen blev forbudt af en forskrækket statsminister til den store genopstandelse for 2 år siden, hvor vi fik gruppeeksamen tilbage som den naturlige afslutning på de gruppeprojekter, som er kernen i faget. Vi klarede selvfølgelig også perioden med individuel eksamination, men det var ikke rigtigt.

Jeg vil ikke i min sidste klumme som fagkonsulent være moraliserende, for i det store hele går det godt med eksamen i mediefag. Der har hvert år været henvendelser og forespørgsler – og enkelte større problemer. Men jeg vil alligevel påpege en enkelt nærværende problemstilling om eksamen og karakterer.

Det er nemlig sådan, at politikerne er i gang med at se nærmere på kvaliteten i gymnasiet. Der er politikere, der mener, at kvaliteten af undervisningen og ikke mindst udbyttet af undervisningen har været faldende siden den nuværende reform blev gennemført i 2005. Eleverne ved mindre i dag end de gjorde for 10 år siden, og et af de centrale problemer, der blev nævnt flere gange, da der var høring om emnet på Christiansborg i starten af maj, var, at det efterhånden er svært at holde kontinuitet og sammenhæng i de faglige forløb. Der er simpelthen for mange afbrydelser af den faglige undervisning. (Og jeg hader det fjollede begreb fag-faglighed). Og her tænker kritikerne specielt på discipliner som AP, NV og AT, som de mener fylder alt for meget og slet ikke når et niveau, som kan måles med det eleverne får ud af sprog, matematik, dansk eller anden 'fag-faglig' undervisning. Der er stærkt delte meninger om værdien af disse reformtiltag, og undersøgelser peger i retning af, at

danske gymnasieelever er blevet svagere, når det drejer sig om kerneområder som naturvidenskab og sprog.

Men det ser ud til, at de klarer sig godt i de kunstneriske fag, hvor mediefag jo hører til. I hvert fald får de bemærkelsesværdigt høje karakterer i de kunstneriske fag på C-niveau. Og det kan vi så glæde os over, men kun til en vis grænse, for det er ikke kun af det gode. Man kan spørge (fra politisk hold) om vi enten giver for høje karakterer, eller om vi stiller for få og små krav. Er det for let at få en god karakter på C-niveau i mediefag? Skal vi overveje om kravene skal skærpes? Alle ved, at et mediefagshold på C består af både tilvalg og fravalg, og vi ved også, at der laves mange dårlige produktioner, så det burde afspejle sig i et landsgennemsnit, som ikke skal ligge alt for langt fra f.eks. karaktergennemsnittet i et fag som dansk. Det gavner ikke vores fag, hvis vi presser karakterer i vejret. Set fra politisk hold peger det på noget useriøst, hvis eleverne bare scorer tårnhøje karakterer på mediefagets C-niveau.

FAGETS FREMTID

Mediefag er et dejligt fag. Vi har oplevet fremgang på en del parametre, siden faget i 2005 blev et kunstnerisk fag på C- og B-niveau. De fleste gymnasier tilbyder mediefag på C-niveau, og en del skoler har mediefag i forskellige studieretningskombinationer, men der har været en stagnation på B-niveau, og der er en klar tendens til, at billedkunst og musik genvinder noget af det tabte terræn. Det tror jeg er en naturlig udvikling, og der har i flere år været et meget fint samarbejde mellem de kunstneriske fag, som har resulteret i flere spændende fælles seminarer og kurser. Det har været en fordel i en situation, hvor fagene skulle konkurrere om eleverne allerede før de trådte ind på gymnasiet.

Samarbejdet mellem 3 af de kunstneriske fag fortsætter i det forskningsprojekt, som nu er sat i gang på Århus Universitet. Projektansøg-

ningen med formål og indhold kan læses på emu'en, og det drejer sig foruden mediefag om billedkunst og design. Det ser ud til at blive et meget levende og frugtbart samarbejde, som blev indledt 15. maj med et heldagsseminar på AU, hvor retningslinjerne for efterårets arbejde blev fastlagt. Der bliver udviklet 3 nye forløb, som skal køre over 5-6 uger i september/oktober. Det vil sige et nyudviklet forløb i hvert af de 3 fag. Disse forløb skal så følges af forskningsleder Christian Dalsgaard med henblik på at undersøge, hvilke kompetencer eleverne udvikler. Det sker gennem spørgeskemaer og interviews. Projektet afsluttes med en rapport ved årets udgang, men håbet er, at projektet kan videreudvikles og fortsætte i 2015.

Forskningsprojektet skal skabe evidens for kompetenceudviklingen i mediefag og de andre fag, og resultaterne skal indgå som videre argumentation for fagets eksistens og berettigelse. Det håber vi i hvert fald – uden at vi på forhånd skal skrive konklusionen. Men det er første gang, der forskes i, hvad mediefag gør ved eleverne. Det er første gang, der forskes i, hvad kombinationen og integrationen af teoretisk-analytisk og praktisk-produktionsbaseret undervisning gør ved eleverne i forhold til viden og kompetencer. Hvad kan de bruge det til i en dannelsesmæssig og studieforberedende sammenhæng. Det tror jeg kan få betydning for fagets placering i den gymnasiale fagrække i et fremtidsperspektiv, som ikke behøver at være så langt væk.

Det var meget ærgerligt, at vi ikke nåede i mål med vores ambitioner om at lave forsøg med et A-niveau i mediefag. Det var ikke mindst ærgerligt, fordi mange rektorer støttede op om muligheden. På Viby Gymnasium var vi så langt i håbet, at vi havde det på plakaten til vores åbent hus møde det år, men politikerne var på ingen måde åbne for ideen, hverken på den ene eller den anden side. Og det blev ikke

bedre af, at vi fik en socialdemokratisk undervisningsminister. En del politikere har mere fokus på effektivisering og 'modernisering' end på udvikling af det faglige.

Fagets fremtid skal diskuteres på årskurser, regionalmøder og skoler i de næste par år. Der skal være en balance mellem tradition og fornyelse. Kernen i faget holder.

EN SLUTNING

Der var en artikel i Politiken for nylig, som handlede om tv-serier og slutninger. Det er hullets svært at afslutte en tv-serie. I de amerikanske serier er problemet, at forfattere og instruktører ikke ved, hvor lang tid, de får lov til at fortsætte. Nogen gange kan de ikke engang regne med en hel sæson, og hvis de skal køre over flere sæsoner, skal den enkelte sæson jo have nogle tråde, der kan trækkes videre med i historien. Vi var alle forvirrede, da Sopranos sluttede med at Tony og Carmella og børnene sad på en restaurant, og der blev lagt op til en final shooting, men så blev der cuttet og sluttet. Twin Peaks havde en helt grotesk slutning, som strakte sig over mange afsnit, fordi mordet på Laura var opklaret allerede efter ca. 10 afsnit. Breaking Bad havde en fantastisk rigtig slutning, hvor Walter fortæller konen, Skyler, hvorfor han gjorde, hvad han gjorde og så døde han mellem sine cooking apparater. Her blev vores narrative begær virkelig tilfredsstillet.

For mediefag må slutningen på denne fagkonsulentperiode vel være nærmest lykkelig – vi beholdt mediefag på egne hænder

Det er godt for faget, at vi også fremover har vores egen fagkonsulent. Der blev ingen sammenlægning med andre fag. Vi blev ikke ramt af ministeriets sparekniv denne gang, og det skal vi være meget glade for. Der er stor værdi i at mediefag har sin egen fagkonsulent.

CUT

105